

PM 2012:79 RI (Dnr 113-728/2012, 326-353/2012, 325-2612/2011, 327-621/2012)

Uppföljning av budget 2012 – Tertialrapport 1 per den 30 april med helårsprognos

Funktionshinderinspektörernas årsrapport 2011, dnr 326-353/2012

Ansökan om projektmedel till förebyggande projekt för unga vuxna 18-25 år i eller med risk för hemlöshet, dnr 325-2612/2011

Gemensam uppsägning av överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskild boendeform, dnr 327-621/2012

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 för år 2012 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 84,6 miljoner kronor. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2012 års budget enligt bilaga 1.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade investeringsutgifter med 24,3 miljoner kronor. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2012 års budget enligt bilaga 1.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 6,8 miljoner kronor. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under Kommunfullmäktige m.m. i 2012 års budget enligt bilaga 1.
5. Nämnderna medges projektmedel för att motverka hemlöshet om 13,7 miljoner kronor. Finansiering sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel enligt bilaga 1.
6. Nämnderna medges stimulansbidrag med 58,4 miljoner kronor för inkomna ansökningar för utbyggnad av förskolelokaler, under förutsättning att kraven enligt fastställda anvisningar för stimulansbidrag uppfylls. Beslut om beviljade stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler gäller tidsbegränsat till och med 2012.
7. Tidigare beviljade stimulansbidrag om totalt 1,2 miljoner kronor för utbyggnad av särskilda boenden för äldre och för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, inklusive hemlösa, återtas.
8. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 397,9 miljoner kronor för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2.
9. Nämndernas investeringsbudgetar justeras för ökade utgifter och inkomster med 24,0 miljoner kronor för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2.

10. Förändring av resultatenheter godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Förändring av målvärden för indikatorer i kommunfullmäktiges budget för 2012 fastställs enligt bilaga 3.
12. Nämnderna uppmanas och stadens bolag anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilagorna 3 och 4.
13. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att utreda möjligheten att införa krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar.
14. Socialnämnden uppmanas att inrätta fältarbetare i tunnelbanan från 1 juli 2012. Finansiering sker med 1,2 miljoner kronor ur *Central medelsreserv*:2.
15. Överenskommelse mellan Stockholms läns landsting, Värmdö och Nacka kommuner samt Stockholms stad om förstudie kring tunnelbana till Nacka godkänns, bilaga 9.
16. Stockholms stad ska representeras av tre personer i politisk referensgrupp som ska följa arbetet med förstudie kring tunnelbana till Nacka.
17. Ansökan om projektmedel till förebyggande projekt för unga vuxna 18-25 år i eller med risk för hemlöshet, dnr 325-2612/2011, godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 1.
18. Funktionshinderinspektörernas årsrapport 2011, dnr 326-353/2012, godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, bilaga 7.
19. Uppföljning av öppen fritidsverksamhet i Stockholms stad 2011, godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, bilaga 8.
20. Länsöverenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flytt till särskilda boendeformer i annan kommun sägs upp, dnr 327-621/2012.
21. Kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att utreda möjligheten att införa dubbdäcksavgifter i Stockholms stad.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Tertialrapporterna med helårsprognos utgör en del av den löpande uppföljning som kommunstyrelsen har ansvar för. Uppföljningen bygger i huvudsak på att prognostiserade avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål redovisas och kommenteras. Syftet är att samlad information om ekonomi och verksamhet ska ge stadens ledning en helhetsbild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Underlagen utgör en viktig del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av budget 2012 ska stadens nämnder liksom tidigare år upprätta tertialrapport 1 med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans samt att uppnå kommunfullmäktiges mål. Stadsledningskontoret har analyserat samtliga nämnders rapporter.

Kommunfullmäktige har fastställt tre inriktningsmål samt 13 underliggande mål för verksamhetsområden. I tertialrapporten fokuseras på avvikelser från målen. Under respektive inriktningsmål ges en sammanfattad bedömning av nämndernas prognostiserade måluppfyllelse för helår 2012.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret. Samtliga nämnders tertialrapporter per den 30 april med helårsprognos har analyserats i förhållande till budget 2012.

Mina synpunkter

Den politiska majoriteten i Stockholms stad arbetar utifrån tre inriktningsmål. Dessa målsättningar styr alla verksamheter i staden och de är också de mål mot vilka vi mäter oss själva. "Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök", "Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras", "Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva". Detta är högt ställda mål, och vi vet att stockholmarna ställer höga krav, men att sikta på någonting annat än världsklass vore främmande för Stockholm.

I tertialrapport 1 konstaterar stadsledningskontoret att staden som koncern kommer att göra ett miljardöverskott. En marginal som behövs eftersom planerade investeringar och stimulansinsatser för 2012 uppgår till 3,2 miljarder kronor. Pengar som går till nyproduktion, energieffektiviseringar, upprustning och trygghetsskapande åtgärder. När skatteintäkterna i staden ökar är det dessutom av största vikt att pengarna går tillbaka in i verksamheten. Det är också därför som vi kan göra investeringar i jobb och ökad kvalitet i välfärden. Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet. Därför tillför vi verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning 40 miljoner kronor under 2012.

Enligt Vision 2030 beräknas Stockholms stad ha en miljon invånare år 2030. Nya beräkningar ger dock vid handen att miljongränsen passeras tidigare än så. Det ställer stora krav på bostadsbyggande och staden ska planera för en långsiktig bostadsförsörjning med minst 100 000 nya bostäder fram till 2030. Årligen innebär det att nämnderna ska skapa förutsättningar för ett tillskott av cirka 5 000 nya bostäder. För 2012 är exploateringsnämnden på god väg mot målet om 5 000 markanvisningar. Särskilt glädjande är att nämnden har markanvisat för 590 stycken studentbostäder under våren.

En nära sammankopplad fråga är stadens miljöarbete som genom stadens nyligen framtagna miljöprogram för åren 2012-2015 gått in i en ny fas. Inom ramen för miljöprogrammet arbetar staden för att minska verksamheternas klimatpåverkan såväl som att påverka invånare och företag att minska sin miljöbelastning. Under året kommer även informationen till stockholmarna rörande kemikalier att utökas.

En viktig del av de 25 miljoner som nu kan satsas på att fortsätta göra Stockholm till en cykelstad i världsklass är att arbeta för fler cykelparkeringar kring centralstationen.

Genom att aktivt satsa på jobb och praktik kan staden bidra till att unga som i dag står långt från arbetsmarknaden får in en första fot på den. En satsning på ungdomsjobb i staden kommer därför att genomföras. I tertialrapporten anslås även en satsning på praktikplatser för unga. Det är viktigt att ett antal av dessa platser erbjuds till ungdomar med funktionsnedsättning. Till ytterstadsarbetet tillkommer en satsning som möjliggör för fler att delta på sommarkollo samt erhålla feriejobb på till exempel jullov.

För 2012 har arbetsmarknadsnämnden fått ett tillskott om 30 miljoner kronor och kan därmed utöka antalet platser på Jobbtorg Resurs från 400 till närmare 1 000 platser. Detta är positivt för personer med funktionsnedsättning. Även stadsdelsnämnderna har fått 23 miljoner kronor i utökat anslag för arbetsmarknadsinsatser för den målgrupp som befaras stå längst ifrån arbetsmarknaden. Det här är viktiga pengar i arbetet med att hjälpa människor tillbaka, eller kanske in på, arbetsmarknaden. Särskilt som kostnaderna för ekonomiskt bistånd har utvecklats något mindre positivt än vad som förväntades.

I samband med tertialrapport 1 föreslår stadsledningskontoret en budgetjustering om 18,0 miljoner kronor till nämnderna utifrån Sweco Eurofutures AB:s nya prognos för ekonomiskt bistånd. Därutöver har majoriteten för avsikt att i tertialrapport 2 fördela ytterligare 12 miljoner till stadsdelsnämnderna. Den högre prognostiserade kostnaden kan motiveras med att en höjning av riksnormen har skett, speciellt för barnen. Fördelningen till nämnderna kommer därför att utgå från antalet barn utifrån att olika åldrar har olika tyngd i normhöjningen.

Det är angeläget att stadsdelsnämnderna tilldelas medel för ökade kostnader för försörjningsstöd så att inte andra verksamheter drabbas när kostnaderna för ekonomiskt bistånd går upp. Staden måste dessutom noga följa utvecklingen för dessa kostnader framöver. Kommunstyrelsen kommer i samband med tertialrapport 2 göra ytterligare en avstämning av ekonomiskt bistånd för att säkerställa att inga besparingar görs på andra verksamhetsområden samt vid behov tillskjuta ytterligare medel. Kommunstyrelsen har även för avsikt att godkänna socialnämndens äskande om bidrag till Convictus för Bryggan i Östermalm och Vantör i samband med tertialrapport 2.

För att säkra tryggheten inom äldreomsorgen kan det framgent bli aktuellt med en satsning på trygghetslarm samt en övergång från analoga system till digitala.

För att stadens arbete med att hjälpa människor ut ur utanförskap ska fungera är ett gynnsamt näringslivs- och företagarklimat en viktig beståndsdel. Det är därför glädjande att Stockholms stad har klättrat åtta placeringar på Svenskt Näringslivs ranking över företagsklimatet i landets samtliga kommuner sedan förra året. Sedan 2006 har Stockholm klättrat från plats 132 till plats 23. Ett bevis på att stadens ansträngningar har gett utdelning.

Stockholms skolväsende står inför stora och viktiga utmaningar för att höja kunskapsresultaten. Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas. Det är av yttersta vikt att stadens egna skolor och förskolor, samt alla fristående alternativ som finns i staden, levererar verksamhet av högsta kvalitet. Arbetet med att implementera nya läroplaner och andra skolpolitiska reformer fortgår i skolor och förskolor. Stadens särskilda satsningar på läsning, matematik och natur-

vetenskap fortsätter. Satsningen på kompetensutveckling, forskning och nya karriärvägar för lärare fortsätter.

IT i skolan är inte bara en viktig del i elevernas lärande utan även i att förbereda dem inför en modern arbetsmarknad. Utbildningsnämnden tilldelas extra medel för att fortsätta satsningen på att tillhandahålla läsplattor. Även i förskolan finns ett stort behov av att utveckla användningen av IT. Därför reserveras 10,0 miljoner kronor för utvecklingskostnader för snabbare nätverksaccess i förskolor som i dag saknar bredband.

Därtill förstärks vuxenutbildningen så att fler kan komplettera betyg för att bli behöriga till högskola. Dessutom genomförs en satsning för att socialnämnden och utbildningsnämnden gemensamt ska arbeta med placerade barns skolgång.

Stockholms bibliotek utgör en hörnsten i stadens kulturpolitik. Stadens bibliotek ska ligga i framkant och därför genomför vi en satsning mot riktade medieinköp för att skapa ett attraktivare och angelägnare utbud till stockholmarna.

Det är de enskilda medborgarna som är bäst lämpade att bestämma vilka vård- och omsorgsgivare de och deras familjer vill ha, vilken omsorgsform som bäst passar deras barn och vilken skola barnen ska gå i. Alla människors rätt att välja ska respekteras och det är stadens ansvar att skapa och erbjuda en sådan flexibilitet. Stadens viktigaste verktyg för att underlätta valfriheten är att förse medborgarna med information och vägledning om de olika valmöjligheter som finns. Exempelvis finns Jämför service på stadens hemsida, Kontaktcenter med Äldre direkt och e-tjänster.

För att säkerställa att staden i så stor utsträckning som möjligt stöder en positiv global utveckling avseende mänskliga fri- och rättigheter ges stadsledningskontoret i uppdrag att utreda möjligheten att införa krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar.

För att fortsätta kunna leverera hög och säker kvalitet till alla i Stockholm är kostnadseffektiva verksamheter ett måste. Därför måste alla delar av staden fortsatt arbeta med att hålla sina budgetar. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva och präglas av en sund ekonomi för såväl dagens skattebetalare som för kommande generationer.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertiärrapport 1 för år 2012 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 84,6 miljoner kronor. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2012 års budget enligt bilaga 1.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade investeringsutgifter med 24,3 miljoner kronor. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2012 års budget enligt bilaga 1.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 6,8 miljoner kronor. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under Kommunfullmäktige m.m. i 2012 års budget enligt bilaga 1.
5. Nämnderna medges projektmedel för att motverka hemlöshet om 13,7 miljoner kronor. Finansiering sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel enligt bilaga 1.
6. Nämnderna medges stimulansbidrag med 58,4 miljoner kronor för inkomna ansökningar för utbyggnad av förskolelokaler, under förutsättning att kraven

enligt fastställda anvisningar för stimulansbidrag uppfylls. Beslut om beviljande av stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler gäller tidsbegränsat till och med 2012.

7. Tidigare beviljade stimulansbidrag om totalt 1,2 miljoner kronor för utbyggnad av särskilda boenden för äldre och för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, inklusive hemlösa, återtas.
8. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 397,9 miljoner kronor för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2.
9. Nämndernas investeringsbudgetar justeras för ökade utgifter och inkomster med 24,0 miljoner kronor för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2.
10. Förändring av resultatenheter godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Förändring av målvärden för indikatorer i kommunfullmäktiges budget för 2012 fastställs enligt bilaga 3.
12. Nämnderna uppmanas och stadens bolag anmodas, genom Stockholms Stads-
hus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilagorna 3 och 4.
13. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att utreda möjligheten att införa krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar.
14. Socialnämnden uppmanas att inrätta fältarbetare i tunnelbanan från 1 juli 2012. Finansiering sker med 1,2 miljoner kronor ur *Central medelsreserv*:2.
15. Överenskommelse mellan Stockholms läns landsting, Värmdö och Nacka kommuner samt Stockholms stad om förstudie kring tunnelbana till Nacka godkänns, bilaga 9.
16. Stockholms stad ska representeras av tre personer i politisk referensgrupp som ska följa arbetet med förstudie kring tunnelbana till Nacka.
17. Ansökan om projektmedel till förebyggande projekt för unga vuxna 18-25 år i eller med risk för hemlöshet, dnr 325-2612/2011, godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 1.
18. Funktionshinderinspektörernas årsrapport 2011, dnr 326-353/2012, godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, bilaga 7.
19. Uppföljning av öppen fritidsverksamhet i Stockholms stad 2011, godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, bilaga 8.
20. Länsöverenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flytt till särskilda boendeformer i annan kommun sägs upp, dnr 327-621/2012.
21. Kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att utreda möjligheten att införa dubbdäcksavgifter i Stockholms stad.

Stockholm den 13 juni 2012

STEN NORDIN

Bilagor

1. Av nämnderna begärda och av stadsledningskontoret avstyrkta/tillstyrkta budgetjusteringar samt av nämnderna redovisade omslutningsförändringar
2. Resultatprognos och prognos på investeringsplan
3. Förändring av målvärden för kommunfullmäktiges indikatorer
4. Sammanfattning av årsmål där nämnderna uppmanas och stadens bolag, genom Stockholms Stadshus AB, uppmärksammas på behov av justering
5. Nyckeltal
6. Funktionshinderinspektörernas årsrapport 2011
7. Uppföljning av öppen fritidsverksamhet i Stockholms stad 2011
8. Överenskommelse om förstudie kring tunnelbana till Nacka
9. Förslag till budgetjusteringar i tertialrapport 2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Karin Wanngård* och *Roger Mogert* (båda S) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Att delvis bifalla förslaget till årsredovisning
2. Att i övrigt anföras

Den redovisning som nu föreläggs kommunstyrelsen och kommunfullmäktige illustrerar på många sätt de samhällsproblem som den moderata politiken bidragit till att fördjupa. Vi Socialdemokrater har under flera år varnat för utvecklingen och föreslagit en alternativ politik. Den styrande alliansen har hävdat att det inte finns några problem. I tertialrapport 1 tvingas nu majoriteten medge att

- Försörjningsstödet ökar kraftigt och passerar nu för första gången i stadens historia miljardgränsen.
- Värderingen av kvaliteten i flera offentliga kärnverksamheter, som exempelvis skolan och omsorgen, sjunker tydligt.

Stockholm växer. Det medför ökade skatteinkomster och statliga bidrag. De minskade kostnaderna för 2012 som konstaterats (en avvikelse från budget för 2012 om 317,3 miljoner kronor) är svåra att förutse framtiden för. De ökade intäkterna för staden, som utgör huvuddelen av det nya reformutrymmet, finns dock få skäl att ifrågasätta att de inte kommer att vara långsiktiga. Detta ger resurser som behövs för att förse en växande befolkning med en bra offentlig, kvalitativ, service. När staden nu till följd av denna tillväxt har dryga miljarden mer att använda för att förse medborgarna med erforderlig samhällsservice väljer majoriteten att avstå.

Det finns inga substantiella förändringar för att stärka kvaliteten i skolan. Trots att brukarnas värdering av verksamheten sjunker tydligt och andelen elever som klarar grundskolans mål är lägre nu än 2006 finns det inga substantiella förslag i majoritetens förslag.

Trots en för hög arbetslöshet och att en stor del av de som uppbär försörjningsstöd gör det av sysselsättningsskäl görs endast marginella insatser för att fler ska kunna få en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Med en för hög arbetslöshet och sviktande kvalitet i det förebyggande sociala arbetet ökar klyftor och socialt utanförskap.

Även om äldreomsorgen under året visat upp dokumenterade problem i Stockholm är avsaknaden av åtgärder i tertialrapport 1 total på detta område.

Det är inte en ansvarig ekonomisk politik att skjuta (ökande) kostnader framför sig. Det är inte att vara ansvarsfull att låta sociala kostnader öka i framtiden genom att främst vara passiva idag.

Därför är det problematiskt att Moderaterna nu inget gör för att möta Stockholms utmaningar. De budgetjusteringar som föreslås i detta ärende är små, förvisso angelägna, poster som möter akuta behov. Vi bifaller i allt väsentligt de förslag som majoriteten redovisar men använder en större del av det som majoriteten vill låta vara passivt kapital till aktiva investeringar i jobb och utbildning.

En skola som höjer resultaten

Det viktigaste målet för Stockholms skolor är att fler elever ska uppnå och överträffa kunskapsmålen. Detta viktigaste mål har den borgerliga majoriteten misslyckats med. De senaste åren har andelen elever som klarar grundskolan respektive gymnasiet sjunkit. Stadens resultat idag ligger under riksgenomsnittet och är lägre än när majoriteten tillträdde 2006. I denna rapport redovisar också staden tydligt sjunkande betyg i de kundnöjdhetsundersökningar som görs på skolans område. Utvecklingen måste brytas.

Minska utbildningsklyftan

Det är väldokumenterat i internationell forskning – och senast i Skolverkets genomgång av svensk skolpolitik – att de ökande klyftorna är orsaken till det generella kunskapstappet. Ökande klyftor i skolan drabbar individer hårt. Det räcker att se sambandet mellan avhopp från gymnasiet och arbetslöshetsnivåer. Men ökande klyftor innebär alltså också en aggregerad lägre kunskapsnivå vilket drabbar samhället och staden. Därför är utvecklingen mot ökande klyftor i utbildningsväsendet djupt oroande och det krävs tydliga åtgärder.

Barn och ungdomar har olika behov på grund av sin förmåga och sin bakgrund. Stockholms skolor ser ut att följa utvecklingen i Sverige – skolan kompenserar elever allt sämre för sin bakgrund, många skolor får inte tillräckligt bra möjligheter att få sina elever att nå kunskapsmålen. De senaste åren har det socioekonomiska tillägget urholkats. Vi vill istället avsätta mer resurser till detta inom Stockholms skolor. Skolor med de tuffaste förutsättningarna ska kunna anställa de bästa lärarna och rektorerna, de ska ha fräscha lokaler med stimulerande miljö och ha den bästa utrustningen.

Därför avsätter vi nu 34 miljoner för att förstärka det socioekonomiska tillägget. Avsikten är att satsningen ska fortgå under resten av mandatperioden.

Inom vissa ämnen är läxor ett viktigt pedagogiskt verktyg. Förutsättningarna för elever att göra sina läxor, och att få stöd hemifrån, skiljer sig dock väldigt mycket åt. Det spelar roll om eleven har hög- eller lågutbildade föräldrar, om hemmiljön har svenska som modersmål eller inte, om eleven har en lugn och trygg hemmiljö, har eget eller delat rum med mera. För att höja kunskapsresultaten, utjämna förutsättningarna för elever med olika bakgrund, men också för att markera att eleven har rätt till fritid och att skolorna alltid har ansvaret för att göra sitt yttersta för att varje elev ska nå kunskapsmålen, menar vi att organiserad verksamhet för läxläsning med stöd från lärare ska finnas på varje skola.

Elever måste också kunna få extra undervisning, på helger eller på somrar, i god tid innan det är dags att gå vidare till nästa skolform. Majoritetens förslag att sommarskola ska erbjudas först efter årskurs 9 är därmed otillräckligt. Vi anser att sommarskola bör erbjudas de som har behov av det under alla högstadiets år. Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar ge det i uppdrag till alla skolor. För att ekonomiskt stödja läxläsnings- och sommarskoleverksamhet föreslår vi att staden avsätter riktade resurser motsvarande 30 miljoner kronor.

Satsa på förskolan

En tydligt dokumenterad framgångsfaktor för skolan och förskolan är bra pedagoger, och att man ger bästa möjliga förutsättningar redan från start. Därför är lärare och förskollärare den pedagogiska verksamhetens viktigaste resurs. I det sammanhanget är det oroande att utvecklingen går åt fel håll. Samtidigt finns nu en stor risk för att stadsdelsförvaltningar tvingas ta medel från förskolan när kostnaderna för försörjningsstödet ökar så kraftigt i flera stadsdelar, eftersom stadsdelarna äger rätt att omdisponera sina resurser. Den misslyckade jobbpolitiken

får inte gå ut över viktiga välfärdsverksamheter såsom förskoleverksamheten. Detta talar sammantaget för att det är rätt läge för staden att göra en större och riktad satsning på förskolan under det kommande året.

Andelen förskollärare sjunker nu i Stockholm mot en nivå där det är tveksamt om verksamheten kan sägas uppfylla lagstiftningens intentioner om förskolans arbete med pedagogisk utveckling. På bara två år har andelen förskollärare sjunkit med 5 procentenheter – från 43 till 38 procent. Behovet av att nyrekrytera personal är stort, och staden behöver därför bli en mer attraktiv arbetsgivare. Vi anser att staden ska erbjuda mer av kompetensutveckling för både barnskötare och förskollärare. Stadsdelsförvaltningarna ska också ha sådana resurser att man kan sätta in ersättare för personal som är i fortbildning. Vi föreslår också att arbetet med att underlätta för barnskötare som vill omskola sig till förskollärare ska förstärkas. Det handlar dels om validering av befintlig kunskap; om att ge sådana villkor att det är möjligt att gå från arbete till studier under den tid som krävs. Då regeringen inte skjutit till tillräckliga resurser för förskoleutbildningarna i Stockholm kan också anställda stödjas och uppmuntras i att söka relevant utbildning utanför Stockholm.

Arbetsmiljöverket har konstaterat att arbetsmiljön behöver förbättras på 90 procent av de enheter i regionen som man inspekterat. Det handlar om bland annat om utrustning och möbler som inte är anpassad för personalen och om bullriga miljöer. Under de kommande tolv månaderna ska staden investera i fysiska upprustningar som förbättrar arbetsmiljö och trygghet för barn och personal. Många förskolor behöver också tryggare och säkrare utemiljöer, t.ex. genom upprustning av förskolornas gårdar och av parklekar, och att staden vidtar åtgärder för en bättre trafikmiljö i anslutning till förskolorna.

Vi föreslår att Jämför-service utvecklas. Låt staden ta in mer information om vad olika förskolor erbjuder och hur de använder sina resurser, så att föräldrarna kan få mer och bättre information inför sitt val av förskola.

Vi vill även ge ett tillskott till de olika förvaltningarna för att påskynda etableringen av fler förskolor där behovet är som störst. Utöver de resurser som föreslås nedan till kompetensutveckling, av vilka en del kan användas för förskolan, föreslår vi att kommunfullmäktige beslutar om att avsätta 200 miljoner kronor mer till förskolan, inklusive den satsning om 10 miljoner kronor som alliansen redan föreslagit.

Sveriges bästa lärare

Stockholm behöver göra stora nyrekryteringar av lärare, och redan nu har Stockholm en lägre andel behöriga lärare än riket i övrigt. För att få fler högt begåvade studenter att välja lärar- och förskolläraryrket och för att Stockholms skolor ska kunna konkurrera om de bästa lärarna anser vi att staden ska satsa mer på pedagogernas ingångslöner och löneutveckling. För 2012 avsätter regeringen 26 miljoner kronor att fördelas till samtliga Sveriges kommuner som premierar yrkesskickliga lärare. Vi föreslår att staden matchar den satsningen.

En viktig del av att garantera attraktiviteten i läraryrket är att låta lärare vara lärare i stället för administratörer. Lärare har valt yrket just för att de vill vara lärare och ska kunna koncentrera sig på att lära ut (på samma sätt ska rektorer kunna koncentrera sig på att leda och utveckla skolans metoder för att öka kunskapsresultaten). Därför föreslår vi en översyn där staden i nära samråd med skolorna och de fackliga organisationerna inventerar vilka investeringar i form av förstärkningar inom övriga yrken i skolan som krävs för att det ska vara möjligt att åstadkomma detta. För att förbättra situationen under 2012 avsätter vi riktade resurser om 20 miljoner kronor som är möjliga för skolorna att ansöka om.

Ett Stockholms som jobbar

Det är en olycklig utveckling där alltför höga nivåer av arbetslösheten biter sig fast. Arbetslösheten är ett generellt problem för hela staden och för alla Stockholmare. Vi bär både kostnader och uteblivna möjligheter. Samtidigt är problemen uppenbart ännu större i vissa delar av Stockholm och bland vissa grupper i befolkningen. För att bryta utanförskap behöver staden vidta åtgärder. Det blir smått roande när alliansen beskriver sina stora satsningar på arbetsmarknadspolitik genom tillskotten till arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna med totalt 30 plus 23 miljoner kronor eftersom budgeten för 2012 samtidigt innebar en exakt lika stor (53 miljoner kronor) minskning av budgetramen för arbetsmarknadsnämnden. Tydli-

gare kan inte stadens passivitet gestaltas och det riskerar att leda till passivitet bland alltför medborgare.

Bryt passivt försörjningsstöd mot jobb

Kostnaderna för försörjningsstöd ökar. Uppemot hälften av Stockholmare som är beroende av försörjningsstöd är det på grund av arbetslöshet. Jämfört med 2008 har denna andel ökat tydligt. Det är inte avsikten med ett system för ekonomiskt bistånd utan ett resultat av en allt sämre fungerande omställningsförsäkring. Staten har konsekvent fört över kostnader för arbetslösheten till kommunerna, vilket drabbat kommunal kärnverksamhet.

Vi föreslår nu att Stockholm prövar Sigtunamodellen och erbjuder arbetslösa som ramlat ur trygghetssystem att få den arbetslivserfarenhet som ofta är en nödvändig förutsättning för att få andra jobb. Vi föreslår att de som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet erbjuds en tidsbegränsad anställning i staden. Insatsen ska också kunna omfatta ungdomar som inte har arbete och riskerar hamna i långtidsarbetslöshet. Utöver att det är viktigt för individen innebär det en möjlighet för Stockholm att byta passiva kontantutbetalningar mot aktiv arbetsmarknadspolitik.

En sådan satsning skulle därutöver kunna ge mervärde till den kommunala verksamheten. Fler människor som kompletterar social verksamhet i skola och äldreomsorg. De ekonomiska effekterna är inte helt enkla att bedöma. De kommuner som infört systemet har gjort ekonomiska vinster. Detta eftersom fler i arbete ger ökade skatteintäkter kombinerat med lägre kostnader för försörjningsstöd. Om individerna är berättigade till arbetsmarknadspolitiska stöd minskas kostnaden ytterligare. I och med denna tertiärrapport har kostnaderna för försörjningsstödet passerat miljardgränsen. Knappt hälften av de berättigade hushållen är berörda och därmed uppgår kommunens besparingspotential uppemot 500 miljoner kronor.

Efter en tidsbegränsad anställning ökar möjligheten att få andra jobb. Om det inte blir fallet direkt har i alla fall individen kunnat erhålla ett bra försäkringsskydd som ger en ekonomisk trygghet under en omställningsperiod. Som en engångskostnad och för att initiera arbetet avsätter vi 48 miljoner kronor.

Komvux i stället för passivitet

Idag är gymnasiekompetens ett grundkrav från så gott som alla arbetsgivare, och en stor del av stadens arbetslösa saknar gymnasiekompetens. Trots att arbetslösheten är högre än under (S)-styret, och trots att det var högkonjunktur under dess sista år, finns det färre platser i komvux nu än då. Vi föreslår därför att komvux byggs ut så att det är möjligt att garantera plats för alla arbetssökande utan gymnasiekompetens. Kvaliteten i komvux, inte minst genom att öka andelen lärare som är behöriga i det ämne man undervisar i, ska stärkas. Det ska också finnas goda möjligheter att omskola sig till ett nytt yrke eller bransch med arbetskraftsbrist i Stockholm. Här ska komvux ta sin del av ansvaret men det är individens situation som ska avgöra om det är yrkeshögskoleutbildning, folkhögskola eller komvux som är mest träffsäkert för omskolning. Jobbtorgen ska i större utsträckning samarbeta med olika utbildningsanordnare för att hänvisa fler till utbildning som har goda utsikter att leda till jobb.

I regeringens budget för 2012 beslutades om stora neddragningar på komvux, yrkesvux och yrkeshögskola jämfört med de avsatta medlen 2011. Vi föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar om att avsätta 23 miljoner kronor för utökad dimensionering och högre kvalitet.

Traineeplatser i Ytterstad

Stadens bolag och förvaltningar står inför en stor generationsväxling, inte minst i stadens ytterområden. Genom att ge bättre service, effektivisera byråkrati och ge snabbare stöd och svar till dem som vänder sig till kommunen, kan vi bättre tillvarata den kraft som finns i områden som har hög arbetslöshet och andra sociala utmaningar. För att förbättra servicen och förstärka nytänkandet i dessa förvaltningar behöver staden attrahera fler unga och begåvade medarbetare. Samtidigt tjänar staden tydligt på att stärka sysselsättningsgraden bland yngre

akademiker och påskynda etableringen på arbetsmarknaden efter avlagd examen. För att angripa båda dessa problem vill vi inrätta ett nytt program; Generationsväxling Ytterstad, med traineeplatser där arbete och utbildning varvas. De som blir antagna till programmet kommer att få goda möjligheter till karriär och utveckling samtidigt som de gör en viktig insats för utvecklingen av stadens verksamheter och service. För att täcka merkostnader för handledare och traineeanställda avsätter vi 6 miljoner kronor under 2012.

Högskolepraktik

Stockholm är Sveriges största studentstad. En av de största kvalitetsbristerna i många högskoleutbildningar är bristen på arbetsmarknadsanknytning. Bristen på kontakter, relevans för arbetsmarknaden och entreprenoriellt tänkande gör det svårare att för högskolestudenter att få arbete, och är en källa till oro hos många studenter. Särskilt svårt blir det att komma in med kritiskt tänkande och utvecklingspotential i branscher som inte är de mest självklara avnämarna för en viss utbildning. På vissa utbildningar – till exempel ingenjör-, vård- och lärarutbildningar – är praktikperioder redan i dag något naturligt som ingen skulle tänka sig att vara utan. Andra institutioner arbetar av tradition mycket litet eller inte alls med arbetsmarknadsanknytning utan fokuserar strikt på att studenten ska fortsätta med forskning efter examen. Hur utbildningar läggs upp är en sak för högskolorna och universiteten, men de lärosäten som vill arbeta mer med arbetsmarknadsanknytning är beroende av att stora arbetsgivare som Stockholms stad öppnar sina dörrar för bland annat praktik för sina studenter. Det är naturligt att kostnaderna för praktikplatser, såsom administration, handledning, en fysisk arbetsplats med mera delas mellan staten (genom lärosätena) och staden.

Vi föreslår att kommunens bolag och förvaltningar uppdras att erbjuda fler praktikplatser till studenterna vid Stockholms lärosäten, och att samarbetet med lärosätena intensifieras. För de merkostnader som detta innebär avsätter vi 3 miljoner kronor.

En stad med de mest kompetenta medarbetarna

Avgörande för stadens förmåga att erbjuda en kvalitativt bra verksamhet är medarbetarnas kompetens och kunskaper. Det är avgörande för vår förmåga att leverera tjänster, som medborgarna kan känna sig trygga i, att medarbetarnas utbildningsnivå är inte bara hög utan också uppdaterad. Vi ser att satsningarna på kompetensutveckling ligger på en för låg nivå. Det innebär dels att staden tappar i attraktivitet som arbetsgivare och dels att förutsättningar för hög kvalitet på välfärden minskar.

När (S) var med och hade ansvaret 2002-2006 satsade staden på en kompetensfond för stadens anställda. Denna avslutades av alliansen efter valet 2006. En oberoende granskning av företagsekonomiska institutionen på Stockholms universitet visade att satsningen gav flera goda resultat. Vår bild är att i tider av alltmer pressade ekonomiska marginaler har förvaltningar och verksamheter avstått från att investera i utbildning för de anställda. Med ett utrymme under 2012 finns det förutsättningar att bryta denna utveckling.

För att utveckla verksamheten vill vi göra en engångsavsättning för att aktivt kunna investera i medarbetarnas kompetens. För ändamålet avsätter vi 100 miljoner kronor. Dessa kan användas under 2012 och 2013 (förutsatt att det finns beslut om insatsen under 2012) och fördelas till förvaltningarna proportionellt mot budgettilldelning. Insatsen och utbetalningen är villkorad med redovisningskrav – dels av individuella insatser och dels förväntad kollektiv nytta. Förvaltningarna får välja om de vill öppna upp för individuella ansökningar eller göra riktade insatser mot verksamheter med särskilda behov. Villkoren för satsningen måste dock vara öppna och transparenta för medarbetare och allmänhet. I syfte att öka nyttan av denna satsning får förvaltningarna låta ordinarie resurser för kompetensutveckling samverka med denna tillfälliga satsning.

En jämlik bostadsmarknad

Stockholms bostadsmarknad av idag begränsar både människor och samhällsutveckling. Den brist på bostäder som ett otillräckligt byggande och en ensidig bostadspolitik skapat begränsar möjligheter både för de som redan idag bor i Stockholm och de som vill flytta hit

för att vara en del av en växande tillväxtregion. Det leder också till ökande svårigheter för näringslivet i Stockholm att växa och utvecklas. Därför är en mer jämlik bostadspolitik en förutsättning för en växande region.

De som tydligast drabbas är de som ännu inte kommit in på bostadsmarknaden. Ungdomar, studenter och inflyttande utan stort eget kapital stängs idag i princip ute från stora delar av Stockholm. En mer segregerad bostadsmarknad illustreras också i tertialrapporten där stadsledningskontoret tvingas konstatera den stora bristen i tillskapande av exempelvis omsorgslägenheter.

Nyproduktionen av bostäder ligger fortfarande på en alltför låg nivå. Att antalet påbörjade bostäder är knappt hälften jämfört med motsvarande period förra året är oroande och ett bevis på otillräcklig takt. Vi anser fortfarande att det finns starka skäl att skynda på planprocessen och vill återupprepa vårt förslag om en öka-takten-satsning. För att inte nyproduktionen ska stanna av bör kapaciteten på stadbyggnads- och exploateringskontoren förstärkas. För ändamålet avsätter vi 10 miljoner kronor i en satsning över 2012 och 2013.

De allmännyttiga bolagen i Stockholm är välkapitaliserade och har kapacitet att öka nyproduktionen om de ges förutsättningar. Det är därför angeläget att de ges förutsättningar, exempelvis genom en aktiv markanvisningspolitik.

Övriga synpunkter med anledning av Tertialrapport 1

- Vi anser inte att sättet att lösa minskande nöjdhet med valmöjligheten i skola/förskola eller sjunkande resultat när det gäller mål för kunskapsinhämtning i skolan är att sänka ambitionerna. Alla sådana förslag bör avfärdas. Det är ökade förväntningar och krav som Stockholms skolor och förskolor behöver – inte att långsamt sänka ambitionerna för att matcha moderaternas försämrade ekonomiska förutsättningar.
- Utvecklingen inom individ- och familjeomsorg är djupt oroande. Underskottet gentemot budget är närmare 87 miljoner kronor och ändå kommer många varningssignaler om att verksamheten inte klarar att leva upp till de lagstadgade kraven. Vi presenterade i vårt budgetförslag för 2012 flera förslag som skulle leda till minskad belastning på socialtjänsten. Eftersom de avslogs står vi nu inför en svår situation. SLK bör återkomma med dels en ekonomisk bedömning av vad som krävs för att i det korta perspektivet lösa problemen samt i det långa perspektivet minska belastningen på socialtjänstens verksamheter.
- Uppsägningen av överenskommelsen mellan länets kommuner när det gäller betalningsansvaret för äldre personer som önskar flytta till särskilt boende i annan kommun inom länet eller annan stadsdel inom staden anser vi det tveksamt om denna verkligen ska sägas upp utan att det finns ett tydligt alternativ som garanterar valmöjlighet för de äldre. I avvaktan på ett sådant system bör förslaget avslås.
- När det slutligen gäller måluppfyllelsen för verksamheterna blir det ibland direkt komiskt när majoriteten anser ett mål delvis uppfyllt samtidigt som utvecklingen är rakt motsatt mot målet. Att hävda att målet att andelen nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande ska öka är delvis uppfyllt samtidigt som den de facto minskar är faktiskt underhållande – om det inte vore för att den ganska viktiga delen om att barn får sämre pedagogisk verksamhet i Stockholms förskolor. Det understryker vårt tidigare krav på en översyn av hur staden jobbar med sin målformulering och utvärdering av måluppfyllelsen.
- Jämfört med den budget som kommunfullmäktige antog i november 2011 innebär våra förslag med avseende på tertialrapport 1 en förstärkning av Stockholms stads budget med 505,7 miljoner kronor. I detta ligger också att vi bejakat de förslag som allianspartierna lagt fram.

Tabell

Trygghet och kompetens i förskolan	200,0 mkr
Kompetensutveckling	100,0 mkr
Skola och vuxenutbildning	110,0 mkr
Jobsatsning	90,0 mkr
Öka takten i byggandet	10,0 mkr
Totalt	510,0 mkr¹

¹ Förslagen innefattar i förekommande fall de utökade åtaganden som alliansen presenterade den 12 juni 2012

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. att delvis bifalla förslag till beslut
2. att anförda följande

Målet att Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök är ett bra mål. Miljöpartiet anser att det är bra att det planeras för ett ökat bostadsbyggande i Stockholm men anser att staden ska kunna erbjuda samtliga invånare en bostad om Stockholm i framtiden ska vara en attraktiv stad. Idag är det svårt att få tag i en studentbostad i Stockholm och bostadsbristen för unga och studenter är värre än på länge. Miljöpartiet vill därför lyfta fram vikten av en satsning på nybyggnation av bostäder för studenter och unga då det är en satsning på framtidens arbetskraft, forskare och entreprenörer.

Kommunfullmäktiges högt ställda ambition för bostadsbyggandet genomsyrar såväl exploateringsnämndens som stadsbyggnadsnämndens planering för 2012. Båda nämnderna bedömer att bostadsbyggnadsmålet kommer att nås under 2012. Likaså antas staden uppnå målen för energiåtgång vid nyproduktion av bostäder. Miljöpartiet anser att stadens krav på högst 55 kwh/m² vid nybyggnation är för lågt ställda. När det gäller exploateringsnämndens måluppfyllelse om markanvisade studentbostäder är det beklagligt att så få av dessa markanvisningar resulterat i faktiska byggen.

Bristen på cykelparkeringar vid bland annat centralen är något som Miljöpartiet kritiserat hårt. Det är därför positivt att den moderatledda majoriteten nu inser att det behövs särskilda åtgärder för att lösa frågan om parkering för cyklar vid centralstationen. Vi kan konstatera att det krävs medel för investeringar för att kunna bygga cykelgarage, så det återstår att se vilken typ av lösning det blir. De pengar som nu skjuts till är medel för att öka driftsbudgeten.

Den dåliga luftkvaliteten i Stockholm, och då särskilt luften på vissa utsatta gator i innerstaden, är oacceptabel för ett Stockholm i världsklass. Det är bra att ett uppdrag ges för att utreda möjligheten att införa avgifter för dubbdäck, men vi menar att det redan idag finns sätt att förbättra luften för de tusentals stockholmare som bor längs med de värst utsatta gatorna. Miljöpartiet vill att det införs förbud mot dubbdäck inom zonen för trängselskatterna, detta är redan idag tillåtet och kräver ingen egentlig utredning eller lagändring.

Alla globala klimatutsläpp har en lokal källa. Därför måste stadens verksamheter satsa strategiskt och långsiktigt på klimatförebyggande åtgärder. De faktiska klimatutsläppen från kommuninvånarnas konsumtion och resor måste synliggöras och minskas. Byggandet av Förbifart Stockholm och den politik som fortsatt gynnar bilismen leder dock till ökade klimatutsläpp. Fossilfri fjärrvärme fordrar att det koleldade Värtaverket (KVV6) avvecklas och att oljan i spetsvärmen fasas ut. Stockholm ligger långt under det nya etappmålet om ökad resurshushållning i livsmedelskedjan som innebär att senast år 2018 ska minst 50 procent av

matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt.

Den nyligen framtagna framkomlighetsstrategin till 2030 är ett steg i rätt riktning. Men det krävs politiskt mod att fatta beslut som verkligen leder till minskad biltrafik och ökad andel gång, cykel och kollektivtrafik. Om Förbifart Stockholm byggs leder den i rakt motsatt riktning d.v.s. till mer biltrafik, ökade köer och utspridd bebyggelse s.k. urban sprawl. Med nuvarande infrastrukturplaner förväntas kollektivtrafikandelen i Stockholms län minska. Det krävs en helt annan fördelning av infrastruktursatsningarna för att minska trafiktillväxten för personbilar och lastbilstransporter. Det fordras ekonomiska styrmedel för att minska antalet bilar i innerstaden, och därmed minska trängseln, ett sätt är att höja parkeringsavgifterna. Trängselskatt på Essingeleden måste införas så snart som möjligt för att förbättra framkomligheten på Essingeleden och dess tillfartsvägar. Trängselskatt på Essingeleden är med all sannolikhet den mest samhällsekonomiskt effektiva insatsen i Stockholmstrafiken.

Arbetsmarknad

Miljöpartiet välkomnar satsningen ungdomsjobb, praktikplatser för ungdomar, feriejobb och tillskotten till Jobbtorg Resurs och arbetsmarknadsinsatser i stadsdelsnämnderna. Det är dock mycket viktigt att dessa jobb och praktikplatser håller hög kvalitet, har goda villkor och syftar till fortsatt arbete. Det är även viktigt med extra fokus på att möjliggöra ett gott arbetsliv för personer med funktionsnedsättning. De fortsatt höga arbetslöshetssiffrorna och ökade kostnader för ekonomiskt bistånd visar att det krävs att staden utvecklar sina arbetsmarknadsåtgärder. Av tertiärrapporten framgår att det är rekordmånga unga som söker sommarjobb och vi hade gärna sett snabba insatser för att möta upp detta, alla 16-19 åringar som söker jobb borde erbjudas ett jobb för att få de första viktiga kontakterna med arbetslivet.

Utbildning

Det är bra att mätningar av upplevd trygghet och arbetet mot mobbning sker, men ytterst oroande att siffrorna går tillbaka för gymnasiesärskolan. Trygghet är en förutsättning för lärande och en bra skolgång. Vi hoppas därmed på fortsatta prioriterade insatser för att nå högre resultat här.

Av rapporten framgår att endast 49% av gymnasieeleverna har arbetsro på lektionen. Ur arbetsmiljömässig synpunkt kan det inte anses vara gott nog och det är också sannolikt att detta påverkar elevernas och skolpersonalens möjligheter att nå goda resultat. Det är viktigt att utveckla det särskilda stödet i skolan så att varje elev kan erbjudas arbetsro.

Kultur

I tertiärrapporten lyfts biblioteken fram och satsningar på att göra dem attraktivare och angelägnare. Här tycker Miljöpartiet att man även bör undersöka möjligheterna att öka den fysiska tillgängligheten samt arbeta för att biblioteken ska kunna utveckla olika profiler utifrån det intresse som finns där biblioteken finns. Miljöpartiet ser behov av satsningar på kultur i ytterstaden samt att göra kultur tillgänglig för fler, särskilt barn.

Stockholmarna ska vara nöjda med kultur och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Att Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm är ett viktigt mål både för individuell utveckling och ur ett folkhälsoperspektiv. Det oroar oss att de investeringar som ska möjliggöra att det här målet uppfylls på lång sikt är mycket eftersatta. Underhållsbehovet för Stockholms idrottsfastigheter är fortsatt mycket stort. Trånga budgetramar för idrotts- och fastighetsnämnden gör att investeringar förskjuts vilket riskerar att medföra kraftigt ökade kostnader för att anläggningarna ska kunna hållas i drift fram till att mer omfattande åtgärder kan genomföras. Kostnaderna för de upprustningar som så småningom måste göras riskerar dessutom att öka med tiden.

Idrottsnämndens ekonomiska förutsättningar har under senare år inte medgivit någon ökning av fastighetsunderhållet. Förvaltningen har tvärtom tvingats hålla inne med underhållsmedel för att balansera bland annat höga kostnader för snöröjning och osäkra verksamhetsintäkter. För fastighetsunderhåll redovisades år 2011 ett överskott på 5,5 mnkr på grund

av att idrottsnämndens snäva budgetramar inneburit att förvaltningen inte har vågat använda pengarna under året.

Det finns ett fortsatt stort behov av underhåll av tekniska installationer som vattenrenings- och kylanläggningar. Miljöförvaltningen har exempelvis påtalat att förbättringsåtgärder måste genomföras inom badvattenrening. Om förbättringar inte genomförs kan man tvingas stänga vissa badanläggningar. Det är förstås nödvändigt att åtgärda bristerna så att stockholmarna kan vara säkra på att vattnet de badar i är säkert och tryggt.

Tillräckliga medel måste avsättas till underhåll av idrottsfastigheter och tekniska installationer för att förhindra en ökning av kostnaderna för underhåll i framtiden.

Ekonomiskt bistånd

Miljöpartiet konstaterar att den moderatledda majoriteten, i alla fall i den här tertialrapporten, insett allvaret när kostnaderna för ekonomiskt bistånd går upp och följderna blir att andra verksamheter drabbas om inga nya medel skjuts till. Därför justeras budgeten nu med 18 mkr.

Förskola

Det är märkligt hur det rapporteras att olika mål ”uppfylls” eller ”uppfylls delvis” när det i realiteten är så att nöjdheten eller upplevelsen av valmöjligheter minskat. Det gäller valmöjligheterna inom skola, nöjdheten i såväl kommunala som fristående förskolor och det gäller både ”trygg och säker miljö i förskolan” och ”utveckling och lärande”. Även bristen på förskollärare är oroande.

Äldreomsorg

Mat och måltider behöver förbättras. Social gemenskap vid måltider är viktigt. Vällagad, hälsosam och god mat, anpassad för äldre, helst lokalt tillagad och ekologisk, är en viktig del av livskvaliteten och hälsan. Ett exempel på måltidsgemenskap är matlag, vilket bör erbjudas de som vill. För att nå en god matkvalitet i de kommunala köken ska en central kostnhet ge stöd och utbildning för måltidspersonal i äldreomsorgen (och förskola och skola).

Det är viktigt att kompetensutveckling för medarbetarna fullföljs när det gäller dokumentationen inom äldreomsorgen. Det är inte acceptabelt att det i vissa stadsdelar bara är 50 procent av de äldre omsorgstagarna som har en genomförandeplan.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Antalet nyttillkomna omsorgslägenheter når inte på långa vägar upp till målet om 100 nya lägenheter. Nämndernas aggregerade mål uppgår till endast 29 lägenheter, och som det står i T1 är det helt oacceptabelt att nämnderna inte genomför kommunfullmäktiges beslut. 8 av 14 stadsdelsnämnder prognostiserar om noll nya omsorgslägenheter. Det ska finnas en mångfald av boendeformer för olika behov och psykiska eller fysiska funktionsnedsättningar, t.ex. möjlighet till kollektivboende. Arbetet för att få fram fler bostäder för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning ska intensifieras. Bostadsexploateringsprojekt med minst 100 bostäder ska innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning.

När det gäller Funktionshinderombudsmannens årsrapport är det bra att barns rättigheter har varit i fokus för inspektionsverksamheten. Rapporten visar tydligt att barns rättigheter måste tas på mycket större allvar. Att bemötandet överlag har varit bra är positivt, samtidigt som det bör vara en självklarhet. Att hälften av verksamheterna inte uppfyller lagstiftningens kriterier för hemlika förhållanden är helt oacceptabelt och en plan måste tas fram för en förändring till det bättre. Att kompetenskrav saknas för baspersonal visar också bristen på respekt för barns behov. Precis som påpekas i rapporten påverkar bristande kompetens kvaliteten i boendet. Det är också viktigt att myndighetsutövningen tillämpar barnperspektivet och i mycket högre grad frågar efter barns synpunkter i utredningar och uppföljningar

Individ- och familjeomsorg

Den som enbart läser T1 kan få intrycket att läget är ok, att stadsdelsnämnderna prioriterar det förebyggande arbetet och erbjuder mesta möjliga stöd utan ”nödvändigt stora intrång i barnens och familjens livssituation”. Men bakom detta döljer sig en verklighet där stadsdelsnämnder tvingas till stora nedskärningar. I t ex Enskede-Årsta-Vantör är läget ytterst allvarligt. Där ska utredningsenheten för barn och unga spara 3,5 miljoner bland annat genom att avsluta kontaktperson och kontaktfamiljsförordnanden, sänka arvudet för familjehemsplacerade barn som fyllt 18 år, avbryta placeringar, tidigarelägga hemtagningar och undvika placeringar eftersom det inte finns ett ekonomiskt utrymme. Det här strider mot lagen som säger att insatser ska beviljas efter behov. Det har också satts som årsmål att endast 35 procent av anmälningar om barn och unga som far illa ska leda till utredning. Också i staden som helhet har den siffran sjunkit markant, från 46,6 till 39,6 procent på ett år. Detta samtidigt som allt fler barn far illa. Den moderatledda majoriteten har skurit ner socialtjänstens resurser med 10-15 procent sedan den tillträdde, det är dags för en upprustning.

Uppdraget att utreda samhällsansvar i offentlig upphandling

Miljöpartiet finner det mycket glädjande att Staden tagit initiativ till att låta Stadsledningskontoret utreda frågan om samhällsansvar vid offentlig upphandling. Ordet samhällsansvar kan inkludera mycket och vi hoppas att utredningens direktiv öppnar för en bred analys.

Vid sidan av det demokratikriterium, som vi utgår ifrån ska belysas, menar vi att samhällsansvaret också innebär att varje led i den offentliga konsumtionen bör bidra till att främja ett ekologiskt uthålligt och socialt inkluderande samhälle.

I en tid av resursknapphet måste produktivitet mätas i mångdimensionellt. Det mest ekonomiskt fördelaktiga är då den satsning som ger flest önskade synergieffekter. Miljöpartiet välkomnar därför intentionen i EU:s översyn av upphandlingsreglerna som avser att ”ge upphandlare bättre möjligheter att använda offentlig upphandling till stöd för gemensamma samhällliga mål, såsom skyddet av miljön, högre resurs- och energieffektivitet, kampen mot klimatförändringar, främjande av innovation, sysselsättning och social integration samt säkerställande av bästa tänkbara villkor för tillhandahållande av sociala tjänster av hög kvalitet” KOM(2011)896. Den svenska Upphandlingsutredningen - På jakt efter den goda affären har en liknande inriktning. Det ska bli intressant att se hur Stadsledningskontoret kommer relatera till dessa.

Enligt Miljöstyvningsrådet kan varje skattekrona som används i den offentliga upphandlingen med relevant ställda miljökrav och sociala krav bidra till en väl förräntad samhällsnytta. Miljöpartiet är kritiskt till skrivningen i stadens upphandlingspolicy att ”det är möjligt för staden att ställa krav på miljöhänsyn vid upphandlingar...”. Det strider mot den lagändring som år 2010 gjordes i LOU då *får* byttes mot *bör*. Vi menar att det vid varje upphandlingstillfälle ska göras en dokumenterad analys av om det är relevant att ställa sociala, etiska eller miljömässiga krav och att dessa ska ställas då så är fallet.

Ett av argumenten mot att använda till exempel miljökrav i upphandlingar brukar vara att det försvårar för små och medelstora företag samt den ideella sektorn att delta. Det är därför viktigt att Staden bidrar till att bygga upp stödfunktioner som kan underlätta för alla typer av företag att delta i upphandlingar. Många av de mindre företagen är dock miljöföretag som tvärtom är nischade att klara miljökrav.

För att börregeln om miljö- och sociala krav ska vara meningsfull och fungera inom lika-behandlingsprincipen behövs resurser avsättas för att följa upp ingångna kontrakt.

Miljöpartiet anser att Stadens upphandlingar ska ske med stöd av Miljöstyvningsrådets kriterier och att alla upphandlare ska beredas möjlighet att ta del av den utbildning som Miljöstyvningsrådet erbjuder.

Det är nu fastslaget att det är med EU reglerna överensstämmande att upphandla fairtrade certifierade livsmedel. Miljöpartiet anser att stadens samhällsansvar bör inkludera etisk handel och att Stockholm ska bli en Fairtrade city. Fairtrade City innebär att kommunen lever

upp till kriterier som rör etisk upphandling, ett aktivt informationsarbete samt ett utbud av etiskt märkta produkter i butik och på arbetsplatser.

I Stadens upphandlingspolicy står att man vill lära av andra kommuner ”för att utveckla sin beställar- och upphandlingskompetens”. Vår förhoppning är att Stadsledningskontoret i sin utredning tar intryck av de många kommuner som har tydliga skrivningar i sin upphandlingspolicy om att visa miljö-, klimat, sociala och etiska hänsyn. Malmö och Värmdö kommun är två exempel på kommuner som Stockholm kan lära sig mer av.

I överensstämmelse med idéerna i EUs Inre marknadsakt från 2011 och EUs 2020 strategi som avser att stärka den sociala ekonomins möjligheter att växa, menar MP att Staden bör utveckla en policy i vilken förutsättningarna för den sociala ekonomin behandlas. Det är önskvärt att stadsledningskontorets utredning om samhällsansvaret i den offentliga upphandlingen belyser hur rutiner och kunskap inom stadens upphandling kan utvecklas så att den idéburna sektorn kan stärkas som aktör på den marknad som det offentliga upphandlar från.

Den offentliga och privata upphandlingen omsätter vardera ca 600 miljarder per år, det vill säga totalt 1200 miljarder. Genom den offentliga konsumtionen har samhället möjlighet att vara drivande i fråga om etiska, miljömässiga och sociala krav och tjänstgöra som förebild för den privata upphandlingen.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Karin Wanngård, Roger Mogert och Olle Burell* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Åsa Jernberg och Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta att

1. Föredragande borgarrådets förslag godkänns delvis.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med ytterligare 39,8 mnkr för ökade nettokostnader i individ- och familjeomsorgen, ytterligare 20,3 mnkr för stöd och service till personer med funktionsnedsättningar samt ytterligare 35,4 mnkr till ekonomiskt bistånd. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2012 års budget.
3. Kulturnämnden medges budgetjustering med 2,0 mnkr för att behålla och utveckla biblioteket i Akalla. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2*.
4. Stadsledningskontoret får i uppdrag att till 2013 års budget återinföra skilda anslag för ekonomiskt bistånd och övriga anslag till stadsdelsnämnderna.
5. Stadsledningskontoret får i uppdrag att tillsätta en kriskommitté som tar ett helhetsgrepp över bostadsproduktionen.
6. Stadsledningskontoret får i uppdrag att tillsammans med socialförvaltningen ta fram en plan för att alla, inte bara hälften som idag, barn- och ungdomsboenden enligt LSS 9§8 uppfyller lagstiftningens kriterier för hemlika förhållanden.
7. Stadsledningskontoret får i uppdrag att tillsammans med socialförvaltningen ta fram kompetenskrav för baspersonal i barn- och ungdomsboenden enligt LSS 9§8.
8. Stadsledningskontoret får i uppdrag att till nästa års uppföljning av öppen fritidsverksamhet i Stockholm redovisa könsbaserad statistik.
9. Därutöver vill vi framföra följande.

Staden går ekonomiskt som tåget och ändå har finansborgarrådet inte råd att skjuta till pengar så att den sociala barnvården och missbruksvården får tillräckligt med resurser för att kunna

upprätthålla en anständig socialtjänst. De sociala och ekonomiska klyftorna växer och prognosen i tertialrapporten visar ett underskott på 39,8 mnkr för individ- och familjeomsorgen. Det motsvarar 2,2 procent av nettobudgeten, trots att stadsdelsnämnderna redan har överfört 47,1 mnkr från andra verksamhetsområdet. Nio stadsdelsnämnder har underskott inom individ- och familjeomsorgen som helt uppenbart är felbudgeterad.

Hela 11 av 14 stadsdelsnämnder har underskott, och tvingas ta av resultatfonder för att minska underskotten. Att budgetera så snålt till den medborgarnära verksamheten på stadsdelsnämnderna på grund av ovilja att höja skatten straffar sig. De sociala klyftorna ökar när majoriteten inte satsar tillräckligt på förebyggande och tidiga insatser i ordinarie budget. Istället förlitar man sig på tillfälliga projektpengar och ytterstadspengar som tas från hyresgästerna i de allmännyttiga bolagen. Att istället för en realistisk årsbudget göra budgetjusteringar när halva året har gått är att ge stadsdelsnämnderna dåliga förutsättningar att planera sin verksamhet och att ge personalen försämrade arbetsvillkor.

Från Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning har man slagit larm om att tilldelade resurser inte når upp till en rimlig nivå för att möta behoven hos utsatta barn och ungdomar. I Enskede-Årsta-Vantör kan man tvingas avsluta placeringar i förtid och inte förlänga kontaktpersonsuppdrag när de går ut. Att den sociala barnavården är underbudgeterad med omkring 100 mnkr framkom redan förra mandatperioden efter Ulf KristerSSons utredning "BUSS-utredningen". Att nöja sig med extrapengar till socialnämnden för utsatta barn är helt otillräckligt.

Med ett beräknat miljardöverskott är det direkt stötande att inte individ- och familjeomsorgen har fått en budgetjustering, i likhet med stöd och service till personer med funktionsnedsättningar och ekonomiskt bistånd. Dessutom är budgetjusteringen alldeles för snålt tilltagen, med tanke på att tilldelade 18 mnkr ska jämföras med underskottet 53,4 mnkr för ekonomiskt bistånd och att tilldelade 25 mnkr ska jämföras med underskottet 45,3 mnkr för stöd och service till personer med funktionsnedsättningar. Det behövs en generösare bedömning av ekonomiskt bistånd, till exempel för barns behov och behovet av SL-kort för att kunna söka jobb och röra sig fritt i staden. Det behövs också en generösare bedömning av bistånd till personer med funktionsnedsättningar, för att de ska leva ett självständigt liv.

Vi saknar statistik i tertialrapporten om barngruppernas storlek. Stadsledningskontoret bör snarast återinföra de borttagna indikatorerna, eftersom stadsdelsnämnderna annars inte kan följa upp fullmäktiges mål om barngruppernas storlek. Att ett målvärde om 16 nu preciseras för antal barn per avdelning är ett steg framåt, men visar inte skillnader i gruppstorlek för 1-3-åringar eller 4-5-åringar. Även barngrupper som inte passar in med fullmäktiges mål om barngruppernas storlek bör dessutom redovisas, exempelvis 3-4-åringar.

Att finansborgarrådet nu har börjat värna om att andra verksamheter inte ska drabbas när kostnaderna för ekonomiskt bistånd går upp är på tiden. Visst är det bra att staden noga ska följa utvecklingen, men staden borde också återinföra skilda anslag i 2013 års budget. Då förhindras övervältringseffekter på förskolan, äldreomsorgen, kulturen och fritiden i stadsdelsnämnderna och likställigheten i staden gynnas.

Vi efterlyser intresse från majoriteten att se till att likvärdiga villkor i praktiken råder mellan kommunala och privata utförare. Att privat hemtjänst får sälja tilläggstjänster innebär att de får en gräddfil in i äldreomsorgen, vilket missgynnar kommunal hemtjänst. Att stadens viktigaste verktyg för att underlätta valfriheten är information på internet och telefon visar på otillräckligheten i systemet. Genom forskning vet vi att möjligheten att göra informerade val är lika ojämnt fördelad som inkomsterna i samhället. Många äldre som kanske saknar anhöriga vill ha hjälp av biståndsbedömare att välja, men de får inte ge den hjälpen.

Det är utmärkt att arbetsmarknadsnämnden tillförs 10 mnkr i budgetjustering för att förstärka vuxenutbildningen och öka ungdomars möjlighet att få jobb i staden. Självfallet borde dessa pengar och mer därtill ha lagts in i ordinarie budget. I vänsterpartiets budget för 2012 hade vi 20 mnkr mer än majoriteten för visstidsanställningar och 35 mnkr mer för ökad kvalitet och volym på Komvux. Självfallet ska unga ha kollektivavtalsenliga löner som alla andra

när de får en visstidsanställning i staden. Vi går helt emot det ungdomsavtal som i själva verket är ett lönedumpningsförslag som folkpartiet har lagt en skrivelse om.

Utvecklingen inom skolan är oroväckande. De tre indikatorer där utfall finns för året är endast delvis uppnådda. Att bara 38 procent av eleverna tycker att lärarna är bra på att väcka intresse för lärande bådär inte gott för framtiden. Vi menar att staden måste satsa mycket mer på lärarna, deras löner, kompetensutveckling och arbetssituation för att få en vändning.

Utbildningsförvaltningens redovisning och analys av dagens IT-situation till utbildningsnämnden väcker många frågor och stärker vårt tidigare krav på en ordentlig konsekvensanalys av införande av gemensam IT för staden. Vi väntar fortfarande på den utlovade redovisningen.

Självfallet stödjer vi uppdraget att utreda möjligheten att införa krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar och inarbeta dessa i upphandlingspolicyn, även om det borde ha gjorts för länge sedan. Vänsterpartiet har drivit på i den här frågan bland annat genom motioner om en uppförandekod för leverantörer respektive om att utesluta företag som är registrerade i skatteparadis från stadens upphandlingar. Att majoriteten först nu tycker det är ”intressant” att säkra att företagen som vi handlar med verkar utifrån demokratiska värderingar är anmärkningsvärt, men inte förvånande. Den moderatledda majoriteten driver sin linje in i det sista, för att när motvinden blåser för starkt göra en kovändning.

Vissa mål är diffusa och hela rapporten blir märklig i dessa delar. KF:s mål ”Det ska byggas många bostäder i Stockholm” anses exempelvis vara helt uppfyllt. Vad betyder det i realiteten? Den moderatledda alliansen har som mål att bygga 5000 nya bostäder per år kommande 20 åren, vilket är bra. Statsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012. Samma bedömning gör även exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden trots att antalet godkända/antagna detaljplaner är bara 600 att jämföra med 1755 samma tid förra året. Det har dessutom endast påbörjats 470 bostäder i nyproduktion vilket är lågt jämfört med målsättningen.

Stadsbyggnadsnämnden har uppmanats att säkerställa att takten i planarbetet fortskrider så att ambitionen i bostadsbyggandet kan nås men vi tror inte att det går utan att man tillför mer resurser. I vår alternativa budget finns medel avsatta speciellt för detta. Vi tror inte heller att detta räcker utan fler åtgärder måste till för att nå målet om bostadsbyggande. Vi föreslår bland annat att majoriteten tar initiativ till att tillsätta en kriskommitté som tar ett helhetsgrepp över bostadsproduktionen precis som den rödgröna majoriteten gjorde mellan åren 2002 – 2006 och som ledde till att man lyckades producera 5000 bostäder per år under mandatperioden. För att få fart på och öka bostadsbyggandet bör man införa ytterligare stimulanspaket och ta pengar från det beräknade överskottet i årets budget.

Misslyckandet med den sociala bostadspolitiken är som tydligast när det gäller den skandalöst dåliga måluppfyllelsen för nytillkomna omsorgslägenheter. För tredje året i rad aviseras en måluppfyllelse långt under kommunfullmäktiges mål. I rapport efter rapport konstateras att målet ”ej uppfyllt” och detta får bara fortgå, men gör något åt det!

När det gäller målet att ”framkomligheten i region ska öka” skriver statsledningskontoret slentrianmässigt att målet uppfylls helt under 2012 samtidigt som man konstaterar att; ”under årets första fyra månader finns det få mätningar som ger underlag för en kvantitativ prognos för uppfyllelse av kommunfullmäktiges indikatorer”. Det blir obegripligt då detta ju betyder att det inte går att bedöma måluppfyllelsen för närvarande och under en period då alla ser med egna ögon att staden fullständigt har korkat igen på grund av den dåliga framkomligheten. En indikator som vi tidigare efterlyst och som bör ingå i uppföljningssystemet är antalet cykelolyckor.

Vi noterar också att trafik- och renhållningsnämnden bara delvis upprättat förslag till uppföljning utifrån delmålsansvar under rubriken ”Stockholms livsmiljö ska vara hållbar”. Det är bra att statsledningskontoret påpekar detta. Samtidigt vill vi understryka vikten av att vi måste formulera fler indikatorer för att kompensera för klimatutsläppen i form av mätbara ekonomiska indikatorer. I vår alternativa budget har vi avsatt medel för detta. Vår klimatskuld kommer att öka lavinartat om vi inte tar frågan på största allvar.

Det är bra att funktionshindersinspektörernas årsrapport återkopplar hur barns rättigheter tillgodoses och vi konstaterar att det återstår mycket att göra innan vi uppfyller lagstiftningens kriterier. Vi vill därför att en plan ska tas fram för att alla barn- och ungdomsboenden ska uppfylla kriterier för hemlika förhållanden och att kompetenskrav för baspersonalen tas fra.

I uppföljningen av den öppna fritidsverksamheten saknar vi könsbaserad statistik och därmed är det inte möjligt att göra en genusbaserad analys av i vilken utsträckning fritidsverksamheten tillgodoser flickors och pojkars behov i lika utsträckning. Vi menar att detta är i strid med jämställdhetspolicyn och visar hur lätt majoriteten tar på jämställdhetsfrågan. Till nästa års uppföljning måste könsbaserad statistik finnas med.

Vi vill också att uppföljningen av fritiden gör en jämförelse med kostnadsutvecklingen inom förskolan, för att bedöma hur verksamheterna står sig i förhållande till varandra. Utifrån majoritetens samtliga budgetar sedan 2007 kan vi bara utläsa neddragningar och så kallade effektiviseringar och inte en enda satsning. I själva verket har fritidsverksamheten successivt utarmats i staden. Det är av stor vikt att kunna ha väl grundutbildad personal i parklekar och fritidsgårdar, för att kunna erbjuda en kvalificerad verksamhet för våra barn och unga. Den öppna verksamheten är viktig som en förebyggande insats för barn i riskmiljöer.

Avslutningsvis vill vi påpeka att när inga kartläggningar eller undersökningar har hunnit göras för att bedöma måluppfyllelse, är det ärligast att bedöma måluppfyllelsen med ett streck. Att skriva att målen delvis uppfylls fast utfallet är desamma som året innan eller till och med kan vara lägre är svårbegripligt för en lekman. Ett exempel är äldreomsorgen där målet bedöms vara uppfyllt trots att inga brukarundersökningar är genomförda. För att politiken ska vara trovärdig krävs öppenhet om resultaten, även om de går majoriteten emot.

ÄRENDET

Tertialrapporterna med helårsprognos utgör en del av den löpande uppföljning som kommunstyrelsen har ansvar för. Uppföljningen bygger i huvudsak på att prognostiserade avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål redovisas och kommenteras. Syftet är att samlad information om ekonomi och verksamhet ska ge stadens ledning en helhetsbild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Underlagen utgör en viktig del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av budget 2012 ska stadens nämnder liksom tidigare år upprätta tertialrapport 1 med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans samt att uppnå kommunfullmäktiges mål. Stadsledningskontoret har analyserat samtliga nämnders rapporter.

Kommunfullmäktige har fastställt tre inriktningsmål samt 13 underliggande mål för verksamhetsområden. I tertialrapporten fokuseras på avvikelser från målen. Under respektive inriktningsmål ges en sammanfattad bedömning av nämndernas prognostiserade måluppfyllelse för helår 2012.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 juni 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen baseras på att sex av sju underliggande verksamhetsmål prognostiseras att uppnås. Stadsledningskontorets bedömning förstärks ytterligare av att även Stockholms Stadshus AB bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Enligt Vision Stockholm 2030 beräknas Stockholms stad ha en miljon invånare 2030. Stockholm fortsätter att växa i snabb takt och befolkningen uppgick per den sista mars 2012 till 868 141 invånare, en ökning med cirka 3800 personer sedan årsskiftet.

Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

Förutsättningen att möta framtidens utmaningar ligger i Stockholms förmåga att vara en attraktiv stad för företag att starta och utvecklas i. Stockholm har sedan några år tillsammans med 49 andra kommuner framgångsrikt marknadsfört regionen som Stockholm - The Capital of Scandinavia. Nu går Stockholm tillsammans med dessa 49 kommuner vidare med sikte på att bli Europas ledande hållbara till-växtregion. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012.

Svenskt Näringsliv rankar årligen företagsklimatet i landets samtliga 290 kommuner. Stockholms stad har stadigt klättrat i denna lista från plats 132 år 2006 till plats 23 i årets mätning. Det är en förbättring sedan förra året med 8 platser.

Den 21 mars lanserades samarbetet Stockholm Cleantech, vilket kopplar samman besökare, intressenter, projekt, teknologi, företag och forskning inom miljöteknik i Stockholmregionen.

nen. Via Stockholm Cleantech får företagen de kontakter de behöver exempelvis mot EU eller forskningsinstitutioner. Inom nätverket finns bland annat partners som KTH och IVL Svenska Miljöinstitutet.

Stockholm Business Region medverkade under mars månad på fastighets- och investerarmässan MIPIM i Cannes tillsammans med 25 kommuner och 25 övriga partners. De aktiviteter som genomfördes under mässan var två seminarier, ett riktat mot utländska investerare och ett mot en nationell målgrupp. En återkommande programpunkt var Stockholm Hour, vars syfte var att marknadsföra Stockholms styrkor på ett annorlunda och lekfullt sätt och där särskilt fokus lades vid ICT, Life Sciences, Automation och Cleantech. Framförandet gjordes med iPads. Aktiviteten lades senare ut på Youtube och har hittills haft mer än 1 800 000 visningar.

För att lansera Stockholm som besöksstad har Stockholm Business Region under tiden december 2011 till och med april 2012 gått ut med en kampanj i Tyskland och Ryssland via IKEA:s "IKEA Family medlemmar" i de båda länderna. I kampanjen exponerades det så kallade Stockholmskortet som vid köp erbjuder fritt inträde till attraktioner som museer, Gröna lund, Skansen Skärgårdsbåtarna gratis buss och så vidare. I Tyskland nådde kampanjen ut till 3,5 miljoner "IKEA Family medlemmar" och i Ryssland till cirka 2 miljoner.

Stockholm har blivit allt mer intressant som evenemangstad. Under vintern/våren har bl.a. VM i Triathlon sommaren 2012 bekräftats och Stockholm vann också kampen om Bocuse d'Or 2014 (EM i matlagning).

Stadsdelsnämnderna fortsätter med att i näringslivsråd och företagsföreningar arbeta för att skapa gynnsamma förutsättningar för näringsliv och företagsamhet.

Flertalet nämnder anger att årsmålet för indikatorn andel upphandlad verksamhet i konkurrens kommer att uppnås under året. Kyrkogårdsnämnden prognostiserar att målet inte kommer att kunna uppnås. Nämnden gör en översyn av aktivitetsplanen och planerar att återkomma med redovisning i tertialrapport 2. Socialnämnden bör se över och revidera årsmålet för bättre överensstämmelse med nämndens bedömning av omfattningen av möjlig konkurrensutsättning, efter att vissa verksamhetsområden tidigare övergått till arbetsmarknadsnämnden.

Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

Förutsättningarna att möta framtidens utmaningar ligger i Stockholms förmåga att vara en attraktiv stad för företag att startas och utvecklas i, med en dynamisk arbetsmarknad där framtidens jobb kan växa fram. Stockholm ska tydligt präglas av arbetslinjen och respekt för människors egna önskemål och behov. Alla som kan arbeta och försörja sig själva måste ges förutsättningar att göra detta utifrån sin egen förmåga. Invånarna i Stockholm ska vara eller ges verktyg för att bli självförsörjande. Genom Jobbtorg Stockholm och Jobbtorg Resurs ska alla som är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av att de är arbetslösa garanteras en snabb individuell bedömning. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har utvecklats något mindre positivt än vad som förväntades i samband med budget 2012. I Sweco Eurofuture AB:s årsprognos från april 2012 görs bedömningen att kostnaderna för ekonomiskt bistånd 2012 kommer att uppgå till 1 011,0 miljoner kronor. Det är en ökning med 18,0 miljoner kronor jämfört med budget 2012, som är 993,0 miljoner kronor. Prognosen baseras på att arbetslösheten förväntas öka något 2012, även om utvecklingen på arbetsmarknaden i Stockholms län inklusive staden antas bli mer gynnsam än i riket som helhet. Antalet biståndshushåll i staden har i ett längre perspektiv förändrats förhållandevis måttligt. Sweco gör bedömningen att konjunkturläget inte kommer att öka biståndstagandet i någon större utsträckning under prognosperioden. Detta förutsätter

dock att stadens aktiva arbete med biståndstagarna fortsätter. Bakom prognosen ligger ett antagande om ett minskt antal biståndshushåll per månad men som motverkas av ett antagande om höjt medelbidrag. Anledningen till kostnadsökningen är framförallt att riksnormen avseende ekonomiskt bistånd för vuxna och barn höjdes med totalt 6,2 procent mellan 2011 och 2012.. Särskilt mycket höjdes normen för barn, med 11,5 procent. Denna höjning var inte aviserad och kunde därmed inte beräknas. I aprilprognosen 2012 har Sweco Eurofutures AB därför beräknat en medelbidragshöjning på 4 procent. I samband med tertialrapport 1 föreslås att en budgetjustering om 18,0 miljoner kronor fördelas ut till nämnderna utifrån Sweco Eurofutures AB:s nya prognos. Fördelningen av dessa medel kollar att utgå utifrån antalet barn och deras vikt utifrån att olika åldrar har olika tyngd i normhöjningen. Den högre kostnaden kan motiveras med höjningen av riksnormen, speciellt för barnen.

Stadens nämnder prognostiserar dock ett högre underskott för ekonomiskt bistånd än kostnadsökningen i Swecos prognos. Totalt prognostiserar nämnderna ett underskott mot kommunfullmäktiges budget om 30,9 miljoner kronor, hänsyn har då tagits till kommunstyrelsens föreslagna korrigering av budget med 18,0 miljoner kronor. Nämnderna prognostiserar underskott mot budget i nämndernas verksamhetsplaner för ekonomiskt bistånd om 53,4 miljoner kronor.

Andelen biståndstagare, både vuxna, barn och långtidsberoende, minskade i staden under 2011. Nämndernas utfall för samtliga indikatorer i tertialrapport 1, uppfyller kommunfullmäktiges mål, vilket innebär en fortsatt minskning under 2012. Flera stadsdelsnämnder redovisar att andelen biståndstagare inte minskar i den takt som prognostiserats, vilket leder till underskott inom verksamhetsområdet.

År 2012 har arbetsmarknadsnämnden fått ett tillskott om 30 miljoner kronor och kan utöka antalet platser på Jobbtorg Resurs från 400 till närmare 1 000 platser. Även stadsdelsnämnderna har fått 23 miljoner kronor i utökat anslag för arbetsmarknadsinsatser för den målgrupp som befaras stå längst ifrån arbetsmarknaden. Under våren har socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, stadsdelsnämnderna samt kommunstyrelsen fått i uppdrag att arbeta med att utveckla arbetsmarknadsinsatser samt tillsammans ta fram utrednings- och bedömningsinstrument för personer som söker ekonomiskt bistånd. Samtliga arbetsmarknadsinsatser håller på att inventeras samt målgrupper går igenom. Under maj till och med september ska stadsdelsnämnderna testa bedömningsinstrument för då en person första gången tar kontakt för att ansöka om ekonomiskt bistånd och för fördjupad bedömning av personer som varit beroende längre tid av ekonomiskt bistånd. Syftet är att samtliga personer som söker ekonomiskt bistånd ska bedömas på samma grund. Detta gör även att staden på sikt kan koppla ihop olika insatser till individens problembild och därmed utvärdera om insatser faktiskt ger resultat. Parallellt utvecklas även flera e-tjänster för ekonomiskt bistånd. Detta utvecklingsarbete är delar i uppdraget om att erbjuda ”En väg in” för personer som söker ekonomiskt bistånd.

Stadsledningskontoret vill uppmärksamma nämnderna på vikten av att inventera och utveckla dessa insatser samt att starta upp samarbeten i staden så att insatserna blir så effektiva som möjligt för de personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnderas syfte med arbetsmarknadsinsatser ska vara att förbereda aspiranterna så att de kan ta del av jobbtorgens insatser.

Nämndernas och bolagens aggregerade målvärde för indikatorn Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi, uppgår till 4 378, vilket är 878 fler sommarjobb än utfallet för kommunfullmäktiges mål för 2011 som var 3500. Målet för året är öka. Under våren har en vidareutveckling av e-tjänsten för att göra rekryteringsförfarandet lättare gjorts och antalet sökande är rekordstort, över 11 000 ungdomar. Totalt antal registrerade arbeten i e-tjänsten är

närmare 4 500. Då är dock stadens bolag exkluderade eftersom de har ett eget rekryteringsförvarande för sommarjobb.

Indikator	KF:s års-mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel aspiranter som återremitterats till stadsdelsnämnderna exklusive föräldralediga, insatser via AF (arbetsförmedlingen) och Jobbtorg Resurs	fastställs 2012	2%	Helt	Mål i VP 3 procent
Andel aspiranter som är självförsörjande sex månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm	öka	79%	Delvis	Mål i VP 80 procent
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	4,5%	4,4%	Helt	
Andel barn som växer upp i familjer med ensamstående föräldrar som är beroende av ekonomiskt bistånd	4,5%	4,4%	Helt	
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,4%	2,2%	Helt	
Andel ungdomar 18-24 år som är beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga 18-24 åringar i befolkningen	2,0%	1,7%	Helt	
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,4%	1,4%	Helt	

Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

Stockholm arbetar med de globala miljöutmaningarna ur ett lokalt perspektiv. Staden prioriterar klimatarbetet genom antagna och tydliga mål på både kort, medellång och lång sikt. Inom ramen för stadens miljöprogram 2012-2015 arbetar staden för att minska verksamheternas klimatpåverkan såväl som att påverka invånare och företag att minska sin miljöbelastning. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås delvis under 2012.

Staden har under 2012 antagit ett nytt miljöprogram för Stockholm som sträcker sig fram till och med 2015. Framtagandet av programmet har involverat många nämnder och bolagsstyrelser. Det inkluderande arbetet har haft ett positivt gensvar i form av ambitiösa mål och åtaganden i verksamhetsplanerna.

Stadens bilflotta prognostiseras i stort sett helt bestå av miljöbilar vid 2012 års utgång. Staden har dock redan tagit nästa steg och nämnder och bolagsstyrelser har satt ambitiösa mål för elbilsanskaffande. Som helhet för staden har målet satts att fem procent av fordonsflottan ska bestå av elbilar. Idrottsnämnden har satt ett mycket ambitiöst mål och måste vidta åtgärder som säkerställer att målet nås. Även Hässelby- Vällingby stadsdelsnämnd måste vidta aktiviteter som säkerställer måluppfyllelse om kommunfullmäktiges mål ska nås.

Stadens nämnder rapporterar mycket god måluppfyllelse för indikatorer med direkt beröring till klimatmålen. Indikatorerna Energianvändning per m², Växthusgasutsläpp per stockholmare, Andel markanvisningar med kravet att energianvändningen är högst 55 kwh/m² tillsammans med indikatorn Elanvändning per kvm, prognostiseras samtliga nå måluppfyllelsen.

Staden har i flera års tid arbetat aktivt med att få utökade verktyg och rådighet i syfte att hantera miljökvalitetsnormerna för kvävedioxid och partiklar. Utifrån stadens tämligen begränsade rådighet har en negativ trend kring dessa indikatorers utfall brutits genom ett intensivt och

proaktivt arbete. I avvaktan på avgörande instrument, eller insatser från nationellt håll, tvingas staden dock acceptera överskridna miljökvalitetsnormer i mätpunkterna.

Miljöprogram 2012- 2015

Stockholms stads miljöprogram för 2012-2015 antogs 30 januari 2012. I samband med beslutet bestämdes att nämnder med utpekat uppföljningsansvar för delmål i miljöprogrammet ska komplettera sina verksamhetsplaner med indikatorer och/eller aktiviteter till tertiärrapport 1. Vidare antogs att indikatorerna och aktiviteterna ska kopplas mot relevant formulerat nämndmål under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 1.3 ”Stockholms livsmiljö ska vara hållbar”, samt att miljöprogrammet bryter ned verksamhetsområdesmålet i uppföljbara delmål. Uppföljningsmått ska i samarbete med stadsledningskontoret redovisas till kommunstyrelsen i tertiärrapport 1.

Stadsledningskontoret konstaterar att trafik- och renhållningsnämnden bara delvis upprättat ett förslag till uppföljning utifrån delmålsansvar. Nämnden har fortfarande att besluta om uppföljning för delmål 4.2 Grön- och vattenområden som är särskilt attraktiva för rekreation ska stärkas och utvecklas, samt redovisa detta till kommunstyrelsen.

Trafik- och renhållningsnämnden uppmanas att senast i tertiärrapport 2 och i samråd med stadsledningskontoret, ta fram förslag till hur nämnden avser säkerställa att miljöprogrammets uppföljning är komplett.

Indikator	Kf-mål	Utfall T1	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Bedömning/Kommentar
Andel elbilar	5 %	2,4 %	Delvis	
Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft	43%	(44,2%)	Hel	

Det ska byggas många bostäder i Stockholm

Den växande staden förutsätter fler bostäder, inom mindre än 20 år prognostiseras befolkningen öka med cirka 200 000 personer. För att stadens vision Stockholm 2030 ska uppnås ska staden planera för en långsiktig bostadsförsörjning med minst 100 000 nya bostäder. Detta innebär att skapa förutsättningar för 5 000 nya bostäder per år – hyresrätter, bostadsrätter, studentbostäder, hus och ägarlägenheter - de kommande 20 åren. För att nå den högt ställda ambitionen i bostadsbyggandet samtidigt som stadens livsmiljöer utvecklas och upplevs som attraktiva krävs att hela staden samarbetar. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012 samt att det finns goda förutsättningar att kommande år nå de långsiktigt högt uppställda målen för bostadsbyggandet.

Kommunfullmäktiges högt ställda ambition för bostadsbyggandet genomsyrar såväl exploateringsnämndens som stadsbyggnadsnämndens planering för 2012. Nämnderna ska under 2012 skapa förutsättningar för en ökad ambition i bostadsbyggandet genom att planera för ett tillskott av cirka 5 000 nya bostäder årligen inom Stockholms stad. Såväl exploateringsnämnden som stadsbyggnadsnämnden bedömer att bostadsbyggnadsmålet kommer att nås under 2012.

Till och med tertiärrapport 1 uppgår antalet bostäder i godkända/antagna detaljplaner till 600 stycken, att jämföra med utfallet samma period föregående år på 1 755 stycken. Stadsbyggnads-

nämnden uppmanas att säkerställa att takten i planarbetet fortskrider så att den höjda ambitionen i bostadsbyggandet kan nås. Det kan noteras att det till och med mars månad endast påbörjats 470 bostäder i nyproduktion vilket är lågt jämfört med målsättningen om 4 500 bostäder. Antalet markanvisade bostäder uppgår vid tertiäl 1 till 1 073 stycken, vilket är nästan dubbelt så många jämfört med samma period föregående år. Exploateringsnämnden har uppfyllt sitt nämndmål om göra markanvisningar för 400 studentbostäder, då utfallet till och med tertiäl ett är 590 stycken. Stadens egna bostadsbolag bedömer att de under året har möjlighet att tillskapa 400 studentbostäder.

Indikator	Kf-mål	Utfall T1	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Bedömning/Kommentar
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner	5 000 st	600 st (1 755 st)	Helt	Årsprognos: 5 000 st
Antal färdigställda bostäder	3 750 st	1 260 st (455 st)	Helt	Årsprognos: 3 750 st
Antal markanvisade bostäder	5 000 st	1 073 st (675 st)	Helt	Årsprognos: 5 000 st
Antal påbörjade bostäder	4 500 st	470 st (918 st)	Helt	Årsprognos: 4 500 st
Antal påbörjade hyresrätter	1 500 st	106 st (300 st)	Helt	Årsprognos: 1 500 st
Antal påbörjade ägarlägenheter	25 st	0 st	Helt	Årsprognos: 25 st
Antal studentbostäder	400 st	Färdigställda: 0 st Påbörjade genom ombyggnader: 90 t	Helt	Årsprognos: 400 st

Framkomligheten i regionen ska öka

Ett väl fungerande trafiksystem som är pålitligt, förutsägbart, tryggt och säkert är avgörande för att tillgodose näringslivets transporter såväl som medborgarnas behov. Ett effektivt transportsystem med god framkomlighet och tillgänglighet är också viktigt i arbetet för en minskad miljöbelastning. Ett växande Stockholm ställer ökade krav på utbyggd infrastruktur, såväl vägar, kollektivtrafik som cykelinfrastruktur. Genom satsningar på nya tvärförbindelser med spårväg samt Förbifart Stockholm knyts regionen tätare samman och skapar ökade möjligheter till resor mellan de norra och södra delarna av regionen. Förutom en utbyggnad av infrastrukturen förutsätter även en ökad framkomlighet i regionen att den befintliga infrastrukturen underhålls och att resurser tillägnas detta.

Stadsledningskontoret prognostiserar att målet uppfylls helt under 2012. Stadsledningskontorets bedömning om måluppfyllelse grundar sig dels på en sammanvägd bedömning av kommunfullmäktiges indikatorer under målet, dels på en kvalitativ bedömning av den verksamhet som bedrivs av trafik- och renhållningsnämnden under året. De arbeten som pågår i staden

bedöms sammantaget utveckla staden i en riktning som ökar framkomligheten. Under årets första fyra månader finns det få mätningar som ger underlag för en kvantitativ prognos för måluppfyllelse av kommunfullmäktiges indikatorer. Däremot gör trafik- och renhållningsnämnden bedömningen att årsmålet för merparten av kommunfullmäktiges indikatorer kommer att uppfyllas. Dessutom pågår ett målinriktat arbete i linje med den nyligen framtagna framkomlighetsstrategin som på sikt kan förväntas bidra till ökad framkomlighet i Stockholm. Det gäller inte minst på cykelområdet med förväntade investeringar om upp till en miljard fram till 2018. Under 2012 byggs cykelinfrastrukturen ut med exempelvis cykelbanor längs Nynäsvägen, fler cykelparkeringar och en utökning av låncykelsystemet.

Det som talar mot att målet uppfylls under 2012 är att ombyggnationer och byggprojekt tillfälligt begränsar framkomligheten. Trafik- och renhållningsnämnden har dock en utökad budget för 2012 i syfte att minska de framkomlighetsbegränsande effekterna av pågående byggprojekt, vilket förväntas bidra till måluppfyllelsen. Bland annat utökas kontrollen av gatuarbeten, tidsbonus införs och den totala arbetstiden utökas vid vissa projekt.

Sammantaget, och på längre sikt, är det rimligt att förvänta sig ökad framkomlighet utifrån de underlag nämnderna har lämnat in i samband med tertialrapporteringen.

Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Stockholms stads kulturverksamheter bidrar till ett fritt och öppet kulturliv som präglas av hög kvalitet, mångfald i kulturella uttryck, bredd i antalet aktörer och tillgängligt för alla. En ny kulturscen planeras i en av gasklockorna i miljöstadsdelen Norra Djurgårdsstaden. Staden ska sträva efter att stärka det fria kulturlivets och idrottsföreningarnas frihet, ekonomiska självständighet och livskraft. Möjligheten för kulturskapare att leva på sina yrken ska förbättras. Idrottsföreningarnas förutsättningar att bedriva näringsverksamhet i anknytning till evenemang och anläggningar ska öka. Stadens prioriteringar och satsningar inom idrott ska genomsyras av ett jämställdhets- och folkhälsoperspektiv. En målsättning är att få fler ungdomar, som aldrig tidigare idrottat, att pröva på en sport. Stockholmsarenan med kapacitet för 30 000 åskådare ska stå färdig våren 2013. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012. Samtliga nämnder som berörs av målet bedömer att det kommer att uppnås.

Kulturnatt Stockholm genomfördes återigen den 21 april med gratis entré. 94 000 stockholmare besökte Kulturnatt. 90 kulturnattsaktörer var engagerade och antalet besökare ökade jämfört med 2011 då ca 60 000 besökte evenemangen.

Publiktillströmningen till Vårsalongen 2012 ökade med 8,6 procent jämfört med förra året och nådde ett nytt rekord. Uppmärksamheten i press och medier var stort. Museerna har många besökare – första kvartalet antyder fortsatta besöksrekord på stadsmuseet dock inte med lika många betalande besökare som förväntat. Det glädjande är att årsbiljetten leder till återbesök och kanske upptäckten av ytterligare ett museum, eftersom biljetten ger tillträde till både medeltidsmuseet och stadsmuseet.

Kulturskolans jubileumsår 2012 ger tillfällen till konserter och föreställningar som kommer många stockholmare till del. Vid Kulturskolans jubileumsföreställning på konserthuset medverkade över 400 elever.

På flera av idrottsnämndens anläggningar har införts prova på verksamhet med syftet att locka särskilt ungdomar till idrott och motion. Ledarledd öppen verksamhet/spontanidrott har nu startat i sex idrottshallar och fler anläggningar är på väg. Nämnden har från och med 2012 infört en idrottsbonus för att nå de ungdomar som idag är fysiskt inaktiva. På en särskild hem-

sida - Tyck om idrott! – kan stockholmarna lämna synpunkter och förslag som rör möjligheterna till idrott och motion i Stockholm.

I fyra av stadens simhallar har SmartStart lanserats, ett kom igång- och hålligångpaket till hjälp för dem som behöver extra stöd att hitta en aktivitet och vidmakthålla sitt motionerande. Fler utegym utreds. Inför sommaren planeras kostnadsfria instruktioner på stadens utegym med instruktörer från Stockholms stads simhallar.

Ett samarbete har inletts med flera kommuner i länet för att förbättra hemsidan och nyhetsbrevet (Fritid för alla), som vänder sig till barn och ungdomar med funktionsnedsättning och deras anhöriga. Syftet är att göra dessa kanaler mer lockande genom att fler kommuner informerar om sina aktiviteter för målgruppen och att det blir lättare att hitta aktiviteterna. Verksamheten i Träffstugan, idrottsnämndens särskilda verksamhet för ungdomar med funktionsnedsättning, planerar rullstols- och gymträning för ungdomarna. Ett utegym för personer med funktionsnedsättning har invigts i Sköndal.

Exploateringsnämnden har skrivit om målet under 1.4 Det ska byggas många bostäder i Stockholm istället för under 1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm. Nämnden uppmanas att inordna sig i stadens struktur för uppföljning.

Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

Stockholm ska vara en ren och trygg stad. Trygga, rena och väl upplysta stadsmiljöer ska säkerställas. De återkommande trygghetsmätningar som genomförs i staden ska ingå som underlag i stadens trygghetsarbete. Mörka och otrygga platser ska lysas upp. Kvaliteten på stadens parkmark och grönytor ska öka.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012. Stadsledningskontorets bedömning om måluppfyllelse grundar sig på en sammanvägning av nämndernas bedömningar av måluppfyllelsen. 29 nämnder av 29 prognostiserar att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt och sex av nio KF-indikatorer prognostiseras uppfyllas helt. Det finns få mätningar under årets första fyra månader som ger stöd för en kvantitativ prognostisering av utfall för året, men det finns inte heller några uppenbara indikationer på att nämndernas bedömningar inte är rimliga.

Verksamhet som bidrar till måluppfyllelsen är trafik- och renhållningsnämndens städgarantier som innebär att städning och tömning av papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan. Utfallet under tertiäl 1 var 100 procent för båda dessa obligatoriska nämndindikatorer. Trygghetsvandringar med efterföljande åtgärder har också genomförts. När det gäller säkerhet har alla bolag och nämnder utom överförmyndarnämnden bedömt att de kommer ha genomfört krisledningsövningar innan årets slut.

Av 14 stadsdelsnämnder bedömer 13 att stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden kommer att vara på en nivå som motsvarar målvärdet i slutet av året. Endast Södermalms stadsdelsnämnd anger att målvärdet för indikatorn endast uppfylls delvis, med hänvisning till att målvärdet (61 procent) är så pass mycket högre än vad utfallet varit tidigare år (54 procent 2011). Stadsledningskontoret konstaterar att fler stadsdelsnämnder som har en liknande historik ändå prognostiserar att målet kommer att uppnås helt. 2011 hade exempelvis Skarpnäck och Rinkeby-Kista 52 procent, Älvsjö 57 procent och Skärholmen 56 procent. Stadsledningskontoret ser positivt på att Södermalms stadsdelsnämnd gör en nyanserad och realistisk bedömning av förutsättningarna för hög grad av måluppfyllelse. Stadsledningskontoret uppmanar samtidigt berörda nämnder att formulera aktiviteter för att säkerställa att kommunfullmäktiges mål kan nås.

I samband med tertialrapport 1 ska alla nämnder och bolag sätta årsmål för indikatorn Andel identifierade sårbarheter som styrelse/nämnd avser förebygga eller minimera under året. Majoriteten av nämnder och bolag har satt målvärde utifrån genomförd RSA. Stockholm Vatten AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB samt Bromma stadsdelsnämnd uppmanas att sätta ett målvärde senast till tertialrapport 2. AB Familjebostäder och miljö- och hälsoskyddsnämndens årsmål är lågt satta.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen baseras på att samtliga av de fyra underliggande verksamhetsmålen prognostiseras att uppnås helt. Även bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året.

Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald

Det är de enskilda medborgarna som är bäst lämpade att bestämma vilka vård- och omsorgsgivare de och deras familjer vill ha, vilken omsorgsform som bäst passar deras barn och vilken skola barnen ska gå i. Alla människors rätt att välja ska respekteras och det är stadens ansvar att skapa och erbjuda en sådan flexibilitet.

Möjligheten finns idag för enskilda medborgare att välja förskola, skola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt inom socialpsykiatri. Medborgarna kan välja mellan många privata och kommunala utförare. Stadens viktigaste verktyg för att underlätta valfriheten är att förse information och vägledning till medborgarna om de olika valmöjligheter som finns. Exempelvis finns Jämför service på stadens hemsida, Kontaktcenter med Äldre direkt och e-tjänster.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012. Två av indikatorerna har mätts och målen för dem har uppnåtts delvis. För tre utav sju indikatorer uppfyller nämndernas aggregerade mål kommunfullmäktiges årsmål. Det är sex utav sju indikatorer som följs upp med brukarundersökningar.

Stadsledningskontorets bedömning om måluppfyllelse grundar sig på att nämnderna prioriterar att på olika sätt arbeta med att informera medborgarna om de olika valmöjligheter som finns. Dessutom rapporterar nämnderna generellt inga avvikelser mot de antagna planerna för upphandling och konkurrens.

Stadsledningskontoret bedömer att det främst finns två risker för att målet inte ska uppnås. Dels att medborgarna inte vet var informationen finns för att kunna göra sina val, dels att antalet platser inom förskola och skola inte ökar i takt motsvarande barnkullarna, vilket kan minska valfriheten.

Stockholms stad ingår i förvaltningsområdet för den finska minoriteten. Arbetsmarknadsnämnden har tillsammans med Enskede-Årsta-Vantörs och Skarpnäcks stadsdelsnämnder, bjudit in finskspråkiga seniorer och deras närstående till en gemensam mötesplats. Där får de tillfälle att träffa andra finskspråkiga och ta del av ett program med information, kultur och rörelse. Även sommarutflykter med buss planeras.

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom förskola	Öka	74 %	Uppfylls delvis	Utfallet är detsamma som 2011.
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom skola	Öka	82 %	Uppfylls delvis	Utfall 2011 var 84 %

Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas
Stockholms barn och ungdomar ska erbjudas Sveriges bästa förskola och skola. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ, där kunskap, lärande och omsorg står i fokus. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012.

Årsmålen för indikatorerna prognostiseras att uppnås helt för alla indikatorer som mäts utom för fyra, dock finns det en viss osäkerhet då en samlad analys av verksamheternas resultat först redovisas senare under året.

Förskola

Stadsledningskontorets samlade bedömning är att verksamhetsområdet förskola delvis kommer att nå sina mål för år 2012. Resultatet för verksamhetsområdet förskola mäts med hjälp av sju kommunfullmäktige indikatorer. För två av dessa finns resultatet redan redovisat.

Kommunfullmäktige har beslutat att andelen förskollärare ska öka. Tillgången till kvalificerad personal i form av förskollärare och barnskötare är av avgörande betydelse för verksamhetens kvalitet. En majoritet av stadsdelsnämnderna har dock sänkt sina målvärden för år 2012. Detta torde bero på den rådande bristen på förskollärare i Stockholmsregionen orsakad av en snabb förskoleutbyggnad, få ut

bildningsplatser och stora pensionsavgångar. Ett av de stadsdelsnämndsområden där antalet barn i förskoleålder ökar snabbast är Kungsholmen. Stadsdelsnämnden har tagit fram en handlingsplan och aktiviteter som syftar till att öka rekryteringen av förskollärare och öka yrkets attraktivitet. Nämnden redovisar att antalet nyanställda förskollärare har ökat under perioden. Totalt nio stadsdelsnämnder bedömer att de kommer att nå sina målvärden och fem bedömer att de kommer att nå dem delvis. Stadsledningskontorets samlade bedömning är således att målet om att antalet förskollärare ska öka under 2012 delvis kommer att uppfyllas.

Kommunfullmäktiges har beslutat att indikatorn ”Föräldrars nöjdhet avseende trygg och säker miljö i förskolan” ska öka under år 2012. Stadsdelsnämnderna har dock sänkt sin ambitionsnivå så att målet för indikatorn understiger 2011 års nivå med 2,0 procentenheter. Resultatet för förskoleundersökningen 2012 visar att nöjdheten med de kommunala förskolorna har minskat från 77 procent år 2011 till 76 procent år 2012. Nöjdheten med de fristående förskolorna har minskat från 85 procent till 81 procent. Den samlade bedömningen är att målet uppfylls delvis.

Stadsdelsnämnderna har även sänkt sina ambitionsnivåer med i genomsnitt cirka 2,0 procentenheter för indikatorn ”Föräldrars nöjdhet avseende utveckling och lärande”. Resultatet från förskoleundersökningen år 2012 visar att nöjdheten med de kommunala förskolorna minskat från 77 procent år 2011 till 75 procent år 2012. Nöjdheten med de fristående förskolorna har

minskat från 84 procent till 80 procent. Den samlade bedömningen är att målet uppfylls delvis.

Under perioden januari till april år 2012 har samtliga stadsdelsnämnder klarat barnomsorgsgarantin. För att klara detta även framöver lägger nämnderna stort fokus på att skapa fler förskoleplatser. Nämnderna bedömer att målet nås för helåret 2012.

Övriga indikatorer för förskolan bedöms nås i sin helhet. Dessa indikatorer är Antal barn per avdelning, Antal förskolebarn per anställd och Personalens bedömning av förskolans förmåga att stöda barns lärande och utveckling. Stadsdelsnämnderna redovisar utfallet för dessa indikatorer i samband med sina verksamhetsberättelser.

Skola

Stadsledningskontorets bedömning av måluppfyllelsen grundar sig på resultat från årets brukarundersökning samt pågående insatser och aktiviteter på utbildningsnämnden. Stadsledningskontoret noterar att de tre indikatorer där utfall för året redan finns endast uppnås delvis. För att den samlade bedömningen ska bli positiv vid årets slut krävs det att kunskapsmålen visar en positiv utveckling.

Under våren 2012 har brukarundersökningar genomförts inom samtliga skolformer. Enkäten i grundskolan visar överlag på små förändringar i resultat från tidigare år. Utfallet för indikatorn om andelen elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan har minskat med två procentenheter till 83 procent, samma nivå som i undersökningen 2010.

Vid en jämförelse mellan fristående och kommunala grundskolor är eleverna i de fristående skolorna överlag mer positiva. Störst skillnad i svaren för årskurs 8 återfinns gällande lärarnas förmåga att väcka intresse samt datoranvändandet i skolan. I och med att lärarna är centrala för att höja måluppfyllelsen i skolan är det oroväckande att endast 38 procent av eleverna i stadens skolor uppger att lärarna är bra på att väcka deras intresse för lärande. Motsvarande andel för eleverna i fristående skolor är 46 procent.

Brukarundersökningen för gymnasieskolan visar överlag en positiv utveckling jämfört med 2011. Den kommunala gymnasieskolan har förbättrat resultaten något mer än de fristående gymnasieskolorna, även om eleverna inom de fristående skolorna är mer nöjda inom flera områden. Inom den kommunala gymnasieskolan kan 79 procent av eleverna rekommendera sin skola jämfört med 75 procent av eleverna inom de fristående skolorna.

Inom gymnasiesärskolan är 77 procent av eleverna trygga i skolan, jämfört med 86 procent 2011. Det försämrade resultatet kan vara till följd av att 69 procent av eleverna är nöjda med skolans arbete mot mobbning, vilket är en minskning med 9 procentenheter. Eleverna är dessutom mindre nöjda med lärarnas insats.

Hjulstaskolan deltar för närvarande i en treårig statlig satsning för att stärka skolor med låga kunskapsresultat. Skolverket kommer att anlita särskilt kvalificerade handledare som ska arbeta i skolorna och stödja lärarna i att utveckla undervisningen. Om satsningen visar på positiva resultat är det viktigt att utbildningsnämnden, där så är möjligt, tar till sig och vidareutvecklar dessa metoder för spridning till fler skolor.

Utbildningsnämnden har under våren 2012 även inlett ett arbete för att öka måluppfyllelsen för nyanlända elever. På Järvafältet öppnas en mottagningsenhet som kommer att kartlägga respektive nyanländ elevs förkunskaper samt planera för dess framtida skolgång. Därmed kan skolan snabbt sätta in relevant stöd och hjälp till dessa elever.

Indikator	Kf-mål	Utfall T1	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Bedömning/Kommentar
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende trygghet och säker miljö	Öka	76 %	Uppfylls delvis	Brukarundersökningen för 2012 är genomförd. Utfallet har minskat med en procentenhet jämfört med år 2011.
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande	Öka	77 %	Uppfylls delvis	Brukarundersökningen för 2012 är genomförd. Utfallet har minskat med tre procentenheter jämfört med år 2011.
Antal barn som inte barn-omsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st.	0 st.	Uppfylls helt	Samtliga stadsdelsnämnder bedömer att målet nås.
Andel elever i skolundersökningen i årskurs 8 som är nöjda med "Jag känner mig trygg i skolan"	Öka	83 %	Uppfylls delvis	Brukarundersökningen för 2012 är genomförd. Utfallet har minskat med två procentenheter jämfört med året innan.
Andel gymnasieelever som har arbetsro på lektionen	Öka	49	Uppfylls delvis	Brukarundersökningen för 2012 är genomförd. Utfallet har minskat med en procentenhet jämfört med året innan.
Andel nöjda elever i gymnasieundersökningen avseende möjligheten att känna sig trygg i skolan	Öka	90	Uppfylls delvis	Brukarundersökningen för 2012 är genomförd. Utfallet är samma som året innan.
Andel godkända sfi elever efter ett år	Öka	45 %	Uppfylls helt	Två procentenheter högre än nämndens årsmål men samma utfall som föregående år

Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och att ha ett arbete att gå till. Inriktningen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning är att identifiera och ta bort det som hindrar delaktighet i samhället och ett självständigt liv. Omsorg och insatser ska präglas av värdighet och respekt och hänsyn ska tas till de olika behov som yngre och äldre har. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012.

Äldreomsorg

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet äldreomsorg uppfylls under 2012, baserat på nämndernas bedömningar innan årets brukarundersökningar genomförts. Av äldreomsorgens tio indikatorer baserar sig nio på de kommunövergripande brukarundersökningar som genomförs under hösten 2012. Detta innebär att det inte finns några resultat i denna rapport för äldreomsorgen. För fyra av de nio indikatorerna prognostiserar samtliga nämnder att målet kommer att uppnås. För övriga indikatorer varierar prognoserna mellan nio till tretton nämnder som bedömer att målet kommer att uppnås.

Stadsledningskontorets bedömning om måluppfyllelse grundar sig på att nämndernas egna mål för indikatorerna, med några undantag är lika med eller högre än kommunfullmäktiges mål. Med undantag av indikatorn om nöjda omsorgstagare i hemtjänsten har nämnderna prognostiserat en mycket hög måluppfyllelse av sina egna mål. Om den höga måluppfyllelse som nämnderna redovisar ska uppnås krävs en kraftig förbättring av den upplevda kvaliteten i jämförelse med 2011. Kommunfullmäktiges mål för 2012 innebar en marginell ambitionshöjning i jämförelse med 2011.

Under 2012 har en inspektionsenhet organiserats under Äldrenämnden vars övergripande uppdrag är att inspektera, granska och följa upp stadens äldreomsorg tillsammans med stadsdelsnämnderna. Syftet är att såväl förebygga som säkerställa en god kvalitet och följsamhet gentemot lagar, avtal och riktlinjer. Äldrenämnden ska samordna stadsdelsnämndernas uppföljningsarbete och ambitionen är att all avtalsuppföljning och individuppföljning inom stadens äldreomsorg ska genomföras enligt stadsgemensamma modeller fr.o.m. 2013.

Matupplevelsen är ett viktigt utvecklingsområde. Arbete med att förbättra maten och upplevelsen kring måltiden har pågått i flertalet stadsdelsnämnder. Många stadsdelsnämnder har utökat antalet val av maträtter, både inom hemtjänst och i vård- och omsorgsboenden. Kostråden på vård- och omsorgsboenden har medverkat till att utveckla hela matsituationen. Inom flertalet stadsdelsnämnder finns dietister på äldreboendena som genomför handledning och utbildning av personalen. Det pågår även ett antal projekt inom stadsdelsnämnderna för att förbättra nöjdheten med maten och upplevelsen kring måltiden.

Kvaliteten på dokumentationen är ojämn bland stadsdelsnämnderna. För att nå framsteg inom detta område har chefer utbildats i social dokumentation i syfte att skapa en samsyn som grund för en heltäckande satsning på kompetensutveckling av medarbetarna. Förutom arbete med den egna regiverksamheten har granskning gjorts av genomförandeplaner och dokumentation vid entreprenaddrivna verksamheter.

Under årets första tertial har en rad projekt bedrivits inom äldreomsorgen. I projektet "Samverkan mellan socialtjänsten och lokala hälso- och sjukvården på Kungsholmen" ingår representanter från tre hemtjänstgrupper, biståndshandläggarna, S:t Eriks vårdcentral och minnesmottagningen. Projektet "Rehabilitering del två" bedrivits inom Solberga vård- och omsorgsboende och Älvsjö servicehus och kommer att fortsätta under året. På fyra vård- och omsorgsboenden drivs projektet "Tvärprofessionella team" där vården och omsorgen om den enskilde planeras och dokumenteras genom omvårdnadsmöten mellan SoL och HSL personal. Syftet är att ytterligare kvalitetssäkra vården och omsorgen om den enskilde.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadsledningskontorets bedömning för verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning är att målet uppfylls delvis. Det finns sju indikatorer inom verksamhetsområdet. Sex av dem hämtas från brukarundersökningen som genomförs årligen. Två utav dessa mäts för första gången och kommunfullmäktiges årsmål bedöms uppfyllas helt. För resterande fyra indikatorer bedöms målvärdet uppnås delvis. Den indikator som prognostiseras att inte uppfyllas är antal nytillkomna omsorgslägenheter. Kommunfullmäktiges mål är 100 nya lägenheter och nämndernas aggregerade mål uppgår till 29 stycken.

Brukarundersökningar är viktiga verktyg i förbättringsarbetet. Nämnderna arbetar med att utreda de områden som försämrats och vidtar aktiviteter för att förbättra resultaten för att nå uppsatta mål.

Nämnderna arbetar med implementeringen av det nya programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Det övergripande målet med programmet är att alla i staden ska ha tillgång till och kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Programmet är ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolagsstyrelser och ska så långt det är möjligt göras tillämpligt i uppdrag som staden ger andra organisationer.

Det fortsatta införandet av DUR- utredningar ökar likställdheten i staden. Barnperspektivet lyfts fram i utredningar rörande vuxna med barn. Biståndshandläggarna i staden deltar i utbildningar för att höja sin kompetens. Bemötande av brukare och anhöriga är viktiga inslag i utbildningen.

Alla stadsdelsnämnder uppmanas att justera målvärdet för antalet nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden i samband med tertialrapport 2 och ta fram aktiviteter som stöder dessa, i synnerhet de åtta nämnder som har ett mål på noll nya lägenheter. Det är oacceptabelt att nämnder inte genomför kommunfullmäktiges beslut. Det är viktigt att nämnderna arbetar för att målet ska uppnås under 2013. Alla nämnder uppmanas till tertialrapport 2 att ta fram relevanta och konkreta aktiviteter som gör det trovärdigt att måluppfyllelse nås 2013. Alla nämnder och bolag som inte implementerat aktiviteter utifrån programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ILS-webb uppmanas respektive anmodas att genomföra detta.

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	100	29	Ej uppfyllt	8 stadsdelsnämnder prognostiserar 0.

Individ och familjeomsorg

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg kommer att uppnås helt under 2012.

Grunderna för bedömningen är att nämndernas aggregerade årsmål för tolv av totalt sexton indikatorer når upp till kommunfullmäktiges mål. Resterande fyra är nya och riktvärden tas fram till verksamhetsberättelsen. Samtliga nämnder prognostiserar att flertalet indikatorer ska uppnås och för ett resonemang om hur arbetet ska utföras och hur resultaten ska tolkas då det för ett antal indikatorer inte går att säga om utfallet är bra eller dåligt.

Stadsledningskontoret ser mycket positivt på att alla nämnder arbetar med en tydlig inriktning mot evidensbaserade metoder och av att följa upp resultatet av de insatser som utförs.

Stadsdelsnämnderna prioriterar fortsatt det förebyggande arbetet och vård i öppna former och försöker att utforma och erbjuda kvalitativt god öppenvård som alternativ till slutenvård. Stödet individualiseras genom att den enskilde ska ges större inflytande över hur de beviljade insatserna ska utformas. Intentionen är färre placeringar på institution och att erbjuda mesta möjliga stöd utan att göra mer än nödvändigt stora intrång i barnens och familjens livssituation.

Farsta stadsdelsnämnd har prövat en ny modell för kontaktfamiljer med mycket gott resultat. I stället för att låta barnet åka till en kontaktfamilj för att avlasta föräldern så erbjuds både förälder och barn en gemensam kontaktfamilj. Det har varit relativt lätt att rekrytera kontaktfamiljer och socialtjänsten räknar med att insatsen ska leda till färre placeringar av barn i familjehem.

Det förebyggande arbetet med föräldrastödsinsatser såsom ABC och Komet ger goda effekter. Ambitionen är att antalet föräldrar som nås av föräldrautbildningar ska öka under 2012. Under våren deltar exempelvis 250 föräldrar i 20 ABC-grupper. Det görs även riktade insatser till enskilda familjer och gruppstödinsatser till utsatta barn respektive föräldrar som brister i sitt föräldraskap.

Indikator	Kf-mål	Utfall T1	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Bedömning/Kommentar
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	75 %	81 %	Helt	Samtliga SDN prognostiserar att målet uppfylls.
Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	65 %	65 %	Helt	Samtliga SDN prognostiserar att målet uppfylls.
Antal familjer med barn som saknar stadigvarande bostad (IoF)	Fastställs T1	157	Mäts för första gången kan ej bedömas	Mätmetoder är inte enhetliga. Målvärde föreslås till minska
Antal förmedlade försöks- och träningslägenheter via Bostad Stockholm (IoF)	310	115	Helt	
Antal nytillkomna försöks- och träningslägenheter (IoF)	278	278	Helt	14 av 14 SDN prognostiserar att målet uppfylls. Socialnämnden prognostiserar också att målet uppfylls. Eftersom indikatorn mäts för första gången föreslås KF årsmål till 278 som nämnderna angett.
Tak-över-huvudet-garantin (IoF)	100 %	100 %	Helt	

Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

Hur väl staden lyckas uppfylla verksamhetens mål och ge stockholmarna en god service är i hög grad beroende av engagemang och kompetens hos medarbetare och chefer. Det är därför

av största vikt att staden är, och fortsätter att vara, en attraktiv arbetsgivare som erbjuder spännande och utmanande arbeten. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål, Stockholms stad ska erbjuda spännande och utmanande arbeten, kommer att uppfyllas helt under 2012.

Bedömningen av verksamhetsmålet grundar sig på att 26 nämnder bedömer att målet uppnås helt och att ingen nämnd bedömer att målet inte kommer att uppfyllas. Stadsledningskontoret bedömer att nämnderna arbetar medvetet och aktivt för att främja en god arbetsmiljö, utveckla ledarskapet och motverka ohälsa.

Projektet Verksamhet och hälsa involverar stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Skarpnäck och Spånga-Tensta och har som mål att skapa effektiva, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser som syftar till både bättre verksamhet för stadens brukare och friskare medarbetare.

Staden har ett fortsatt fokus på chefs- och ledarutveckling. Rekrytering till stadens trainee-program för akademiker genomförs under våren med 800 sökande till de 12 platserna. Stadens ledardag har genomförts i maj med närmare 1000 deltagande chefer.

Stadsledningskontoret bedömer att det finns risk att stadens årsmål om en sjukfrånvaro på 4,5 procent inte uppnås. Under årets första månader har den korta sjukfrånvaron ökat samtidigt som att den långa sjukfrånvaron minskar i långsammare takt än tidigare. Stadsledningskontorets bedömning är att nämnderna är uppmärksamma på utvecklingen och bedriver ett aktivt arbete för att fortsätta sänka sjukfrånvaron. Samtliga nämnder kan utveckla analysen av sjukfrånvaron för att kunna upprätta konkreta handlingsplaner och vidta riktade insatser. Stadsdelsnämnderna uppmanas att analysera skillnader i sjukfrånvaron mellan enheter/arbetsplatser inom samma verksamhetsområde och lära av andra nämnder för att identifiera verksamhets-specifika faktorer som påverkar sjukfrånvaron. Goda exempel är stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Skärholmen och Norrmalm som har den lägsta sjukfrånvaron av stadsdelsnämnderna och som bland annat arbetar systematiskt med handlingsplaner och mål på enhetsnivå.

Indikator	Kf-mål	Utfall T1	Bedömning/Kommentar
Sjukfrånvaro	4,5%	5,3%	Prognos helår 2012: 4,5%-5,0%

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet uppnås under året. Bedömningen baseras på att de två verksamhetsmålen prognostiseras att uppnås. Stadens budget ska vara i balans och budgethållning hos nämnderna är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige har anslagit används för avsett ändamål. Vidare ska resurser frigöras för kärnverksamheten i stadens verksamheter genom ökad produktivitet/effektivitet, bland annat genom bättre styrning och förtydligade former för uppföljning och jämförelser. Bedömningen förstärks av att även bolagskoncernen Stockholm Stadshus AB bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året.

Budgeten ska vara i balans

Budgethållning är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige har anslagit ska räcka till. Stadens styrsystem underlättar budgethållning och det ska vara självklart att givna budgetramar hålls. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012.

Det ekonomiska resultatet är det mått som tydligast sammanfattar stadens ekonomiska ställning. Helårsprognosen för 2012 års resultat visar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott på 1015,8 miljoner kronor. Nämnderna har generellt en god budgethållning och redovisar efter resultatöverföring ett prognostiserat överskott jämfört med budget om 146,4 miljoner kronor. Före resultatdispositioner prognostiseras en positiv budgetavvikelse om 55,8 miljoner kronor. Flera nämnder prognostiserar ett underskott innan resultatöverföring.

det vill säga att nämnderna bedömer att de förbrukar mer medel än vad som tilldelats i kommunfullmäktiges budget. Följden blir att nämnderna använder sina överskott i resultatfonderna för att få en ekonomi i balans. Stadsledningskontoret poängterar att överskott i resultatfonderna ska användas till kostnader av engångskaraktär och ej till löpande drift. Stadsledningskontoret ser också en risk i att nämnderna ökar sina driftskostnader mer än budget 2012 och kommer att följa denna utveckling noga. Det är viktigt att nämnderna har överskott även före resultatöverföring, för att ha ett betydligt bättre utgångsläge för 2013. De nämnder som prognostiserar underskott 2012 ska vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans. Att nämnderna visar balans under 2012 är en förutsättning för att staden ska kunna ha en ekonomi i balans även under 2013.

Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Under 2012 fortsätter arbetet med att frigöra resurser för kärnverksamheten i stadens verksamheter. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva och präglas av en sund ekonomi för såväl dagens skattebetalare som för kommande generationer. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2012.

En majoritet av stadens nämnder gör bedömningen att administrationens andel av de totala kostnaderna kommer att minska under året och stadsledningskontoret delar denna uppfattning. Genom att arbeta med lean och resultatbaserad styrning samt genom att i högre grad använda sig av IT-verktyg i verksamheterna bedöms att de administrativa processerna kan effektiviseras ytterligare.

Arbetet med att effektivisera och samordna funktioner som finns hos många av stadens nämnder pågår, främst genom inrättande av nya stadsövergripande funktioner hos service-nämnden. Förutom utveckling av de redan befintliga verksamhetsområdena löne- och ekonomiadministration, upphandlingsverksamhet, gemensam IT-service, gemensam växel och Kontaktcenter, så pågår utveckling inom flera områden. Nya funktioner som kommer att inrättas under året är administration av EU-projekt och kontrakts- och hyresadministration.

Stockholms stad har reserverat 650 miljoner kronor för att under perioden 2007-2012 utveckla bl.a. e-tjänster som ska förbättra stadens service och öka tillgängligheten för invånare, företag och organisationer. Genom att använda it som verktyg utvecklas stadens verksamheter och processer automatiseras för att möta stockholmarnas behov. Hittills har 67 e-tjänstprojekt finansierats via e-tjänstprogrammet och 583,8 miljoner kronor har reserverats. E-tjänster som nyligen lanserats är bl.a. livsmedelsinspektioner, redovisningstjänst för gode män, nya funktioner i söka sommarjobb och flera funktioner för förtroendevalda. En betalfunktion för betalkort finns klar att användas för de e-tjänster som har behov av en sådan funktion. Målet för samtliga e-tjänster är att stockholmarna ska kunna hantera sina ärenden på webbplatsen via en tjänsteportal med inloggning via Mina sidor.

Stimulans för Stockholm

Koncernens bolag fick år 2009 i uppdrag av kommunfullmäktiges att genomföra Stimulans för Stockholm under en femårsperiod. Projekten är fokuserade på ytterligare nyproduktion av bostäder, energisparåtgärder, tidigareläggande av eftersatt underhåll inom miljonprogramsområden, upprustning av skolor och äldreboende.

I årets första prognos bedömer bolagen att ca 2,6 mdkr kommer att satsas i bolagskoncernens fastigheter och ca 0,6 mdkr i ytterligare nyproduktion – sammanlagt 3,2 mdkr. De resultatförda stimulansinsatserna beräknas uppgå till närmare 1,1 mdkr. Investeringarna prognostiseras till drygt 2,1 mdkr. Det innebär att Stimulans för Stockholm beräknas öka med 0.3 mdkr i jämförelse med budget. Ökningen är hänförlig till nyproduktion av bostäder. Av insatserna svarar nyproduktion för 20 %, energieffektivisering för 30% och upprustning för ca 40 % vardera och trygghetsskapande åtgärder för ca 10 %.

Bostadsbolagen aviserar att nyproduktionsvolymen beräknas uppgå till ca 1 600 lägenheter inför år 2012, vilket innebär att målet för 2012 beräknas uppnås för bolagskoncernen. AB Stockholmshem prognostiserar nyproduktion som överstiger målet medan Familjebostäder indikerar att bolaget inför 2012 inte fullt ut kommer att klara målsättningen. Svenska Bostäder svarar för den största andelen av bolagens stimulansinsatser. Det beror framförallt på att bolaget har ett omfattande eftersatt underhåll som nu har kunnat tidigareläggas inom ramen för stimulanspaketet. Åtgärderna inom Familjebostäder omfattar ca 600 miljoner kronor, huvudsakligen inriktat på energieffektiviseringar i fastighetsbeståndet. Inom det befintliga beståndet i Stockholmshem möjliggör Stimulans för Stockholm en kraftig utökning av både energieffektiviseringar, upprustning samt standardhöjande och trygghetsskapande åtgärder omfattande totalt ca 1 mdkr.

Resultatprognos och uppföljning av resultatbudget

I budget 2012 har förutsatts att inga nämnder begär tilläggsanslag för den löpande verksamheten under året.

Helårsprognosen för 2012 års resultat jämfört med budget visar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott på 1 015,8 miljoner kronor. Verksamhetens intäkter har justerats med 8,0 miljoner kronor till följd av utdelning från donationsstiftelser.

Resultatprognos

Prognostiserad avvikelse redovisas före resultatdispositioner

Avvikelser Budget - prognos helårsutfall mnkr	T1 2012		
	Budget efter SLK's justeringar	Prognos	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	11 400,4	11 645,8	245,4
Verksamhetens kostnader (-)	-43 814,8	-43 947,8	-133,0
Avskrivningar (-)	-733,8	-809,1	-75,3
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-404,9	-314,3	90,6
Prestationsreserv	-1 033,0	-1 033,0	0,0
Anslagsfinansierad del pension/arbetsgivaravg.	-841,6	-652,0	189,7
Verksamhetens nettokostnader	-35 427,7	-35 110,4	317,3
Skatter	33 710,8	34 160,9	450,1
Begravningsavgift	125,4	125,1	-0,3
Inkomstutjämning	-1 638,6	-1 532,0	106,6
Kostnadsutjämning	1 175,0	1 347,3	172,3
Regleringspost	432,1	424,6	-7,5
Fastighetsavgift	1 135,5	1 115,9	-19,6
LSS-utjämning	-610,2	-630,2	-20,0
Finansiellt resultat exklusive utdelning	198,1	213,4	15,3
Utdelning	900,0	900,0	0,0
Disposition begravnings-och renhållningsfond	-0,3	1,1	1,4
Summa finansiering	35 427,8	36 126,2	698,4
Årets resultat	0,1	1 015,8	1 015,7

Uppföljning av nämndernas budget

(mnkr)	KS Budget efter SLK:s justeringar	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigering	Avvikelse före resultatdispositioner	Avvikelse efter resultatdispositioner	Prognos avvikelse Investeringsplan
Kommunfullmäktige m.m.	-1 368,1	-1 366,1	2,0	2,0	0,0
Revisorskollegiet	-27,7	-27,7	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	0,0	-2,0	-2,0	0,0	0,5
Valnämnden	-3,1	0,0	3,1	3,1	0,0
Stadsdelsnämnderna	-17 277,4	-17 536,0	-73,5	-40,8	25,2
Arbetsmarknadsnämnden	-608,4	-608,4	0,0	0,0	0,0
Exploateringsnämnden	809,8	899,5	89,7	89,7	420,0
Fastighetsnämnden	136,1	134,1	-2,0	-2,0	106,9
Idrottsnämnden	-542,3	-548,1	-5,8	-5,5	0,0
Kulturnämnden: kulturförvalt.	-840,7	-840,7	0,0	0,0	0,0
Kulturnämnden: stadsarkivet	-53,3	-53,3	0,0	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-125,1	-124,5	0,6	0,6	-2,8
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-77,9	-77,9	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	-689,4	-686,9	2,5	2,5	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-161,3	-161,3	0,0	0,0	0,0
TRN: trafik och gatuverksamheten	-726,3	-651,3	75,0	75,0	0,0
TRN: renhållningsverksamheten	0,0	-2,0	-2,0	-2,0	0,0
Utbildningsnämnden	-12 936,5	-13 358,9	-30,6	25,0	25,0
Äldrenämnden	-183,7	-183,7	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	-30,1	-31,3	-1,2	-1,2	0,0
Summa nämnder	-34 705,4	-35 226,5	55,8	146,4	574,8

Nämnderna prognostiserar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott jämfört med budget på 55,8 miljoner kronor. I avvikelsen ingår ett underskott för avskrivningar på 75,3 miljoner kronor samt ett överskott på internräntor om 11,7 miljoner kronor. Efter överföring av resultatenheternas resultat prognostiseras ett överskott på 146,4 miljoner kronor.

Beräknad överföring av resultatenheternas resultat till 2013

Nämndernas överförda överskott från 2011 till 2012 uppgick till 400,6 miljoner kronor. I tertialrapport 1 har nämnderna beräknat överföra ett nettoöverskott på 310,0 miljoner kronor till 2013, varav stadsdelsnämnderna 176,1 miljoner kronor. Nämndernas totala uttag från resultatfonderna uppgår i tertialrapport 1 till 90,6 miljoner kronor och finansieras genom centralt avsatta medel för oförutsedda behov.

	KS Budget efter SLK:s justeringar	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerig	Awikelse före resultatdispositioner	Awikelse efter resultatdispositioner	Prognos avvikelse Investeringsplan
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	-1 263,7	-1 270,8	-6,9	-2,8	2,1
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-974,2	-970,7	-0,3	0,0	-2,3
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	-1 499,5	-1 538,3	-41,7	-41,7	0,0
Stadsdelsnämnd Bromma	-1 232,3	-1 246,0	-8,9	-1,4	0,0
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-995,4	-1 010,4	2,2	4,7	2,6
Stadsdelsnämnd Normalm	-935,1	-955,3	-2,8	0,0	1,7
Stadsdelsnämnd Östermalm	-1 167,2	-1 186,2	-12,4	-9,8	3,8
Stadsdelsnämnd Södermalm	-1 968,7	-1 999,2	1,6	4,6	6,1
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-2 030,3	-2 042,5	12,4	13,5	7,8
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-963,7	-982,6	-3,6	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Farsta	-1 270,5	-1 284,0	-2,5	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-500,4	-504,9	-1,8	-0,6	1,9
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-1 527,2	-1 586,9	-8,2	-5,8	0,0
Stadsdelsnämnd Skärholmen	-949,2	-958,3	-0,7	-1,6	1,5
Summa stadsdelsnämnder	-17 277,4	-17 536,0	-73,5	-40,8	25,2

	KS Budget efter SLK:s justeringar	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerig	Awikelse före resultatdispositioner	Awikelse efter resultatdispositioner
Nämnd- och förvaltningsadministration	-556,0	-522,6	33,4	33,4
Individ- och familjeomsorg	-1 667,7	-1 707,7	-40,0	-39,8
varav socialpsykiatri	-467,1	-473,4	-6,3	-6,1
Flyktningmottagande	-14,4	-5,1	0,1	0,1
Stadsmiljöverksamhet	-171,2	-172,4	-1,2	-1,2
avskrivningar	-32,6	-34,2	-1,6	-1,6
internräntor	-17,9	-17,8	0,1	0,1
Förskoleverksamhet	-3 919,4	-4 056,0	6,8	26,1
Äldreomsorg	-6 483,2	-6 498,9	-15,7	-9,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-2 815,5	-2 918,0	-51,7	-45,3
Kultur - och föreningsverksamhet	-269,9	-263,7	6,2	6,2
Arbetsmarknadsåtgärder	-83,7	-80,5	3,2	3,2
Ekonomiskt bistånd	-1 177,4	-1 230,8	-53,4	-53,4
varav handläggare	-273,4	-273,5	-0,1	-0,1
Övrig verksamhet	-68,6	-28,2	40,5	40,5
Summa verksamheter	-17 277,4	-17 536,0	-73,5	-40,8

Nedan kommenteras ekonomiska prognoser per verksamhetsområde. Vidare kommenteras de nämnder som prognostiserar större avvikelser än +/- 1 procent mot nämndens budget eller där det finns andra skäl för kommentarer. Nämnder som prognostiserar underskott uppmanas att vidta åtgärder för en ekonomi i balans bokslut 2012.

Förskoleverksamhet

Prognosen visar ett överskott på 26,1 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Sex stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och en stadsdelsnämnd prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen eller liten avvikelse mot budget. Största överskott prognostiserar Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd med 12,5 miljoner kronor samt Norrmalm stadsdelsnämnd med 4,7 miljoner kronor. Störst underskott prognostiserar Östermalm stadsdelsnämnd med 1,1 miljoner kronor.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Prognosen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar ett underskott på 45,3 miljoner kronor efter resultatdispositioner vilket motsvarar 1,6 procent av nettobudgeten. Elva stadsdelsnämnder redovisar ett underskott och en stadsdelsnämnd redovisar överskott. Resterande stadsdelsnämnder redovisar ingen avvikelse. Stadsdelsnämnderna har tagit hänsyn till prestationsförändringar i sina prognoser.

Kultur och fritid

Prognosen för kultur och förening visar ett överskott på 6,2 miljoner kronor efter resultatdispositioner vilket motsvarar 2,3 procent av nettobudgeten. Fyra stadsdelsnämnder redovisar ett överskott och åtta stadsdelsnämnder redovisar ingen avvikelse mot budget. Södermalm visar ett underskott på 1,5 miljoner. Det största överskottet redovisar Norrmalm med 4,6 miljoner.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Prognosen för individ och familjeomsorgen visar ett underskott på 39,8 miljoner kronor efter resultatdispositioner vilket motsvarar 2,2 procent av nettobudgeten. Detta trots att stadsdelsnämnderna har överfört 47,1 miljoner kronor från andra verksamhetsområden till individ och familjeomsorgen.

Fem stadsdelsnämnder redovisar överskott eller en budget i balans. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har störst överskott på 4,5 miljoner kronor. Nio stadsdelsnämnder har underskott. Störst underskott har Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd med 11,9 miljoner kronor följt av Hägersten-Liljeholmen på 6,5 miljoner kronor och Enskede-Årsta-Vantör på 5,8 miljoner kronor.

Äldreomsorg

Prognosen visar ett underskott på 9,0 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Åtta stadsdelsnämnder prognostiserar överskott, fem stadsdelsnämnder prognostiserar underskott och en stadsdelsnämnd prognostiserar ett nollresultat. Störst underskott prognostiserar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd med 16,3 miljoner kronor samt Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd med 12,0, miljoner kronor. Cirka 10 miljoner kronor av underskottet i Hässelby-Vällingby beror på omstruktureringen av Koppargården. Det finns även underskott inom hemtjänsten på både beställar- och utförarsidan. Underskottet i Hägersten-Liljeholmen beror främst på ett ökat behov av hemtjänst.

Totalt åtta stadsdelsnämnder visar överskott inom äldreomsorgen. Betydande överskott finns bland annat inom Kungsholmens och Södermalms stadsdelsnämnder. Kungsholmens överskott om 11,5 miljoner kronor beror på att behovet av boendeplatser och hemtjänst har minskat i snabbare takt än budgeterat. Södermalms överskott om 7,0 miljoner kronor beror på ett minskat behov av platser på vård- och omsorgsboende.

Stadsmiljö

Prognosen för stadsmiljöverksamhet visar ett underskott på 2,7 miljoner efter resultatdispositioner vilket motsvarar 1,6 procent av nettobudgeten. Fyra stadsdelsnämnder redovisar ett underskott och två stadsdelsnämnder redovisar överskott inom verksamhetsområdet stadsmiljö. Resterande stadsdelsnämnder redovisar inga avvikelser.

Stadsdelsnämnderna har överfört 17,1 miljoner kronor från andra verksamhetsområden till stadsmiljöverksamhet.

Ekonomiskt bistånd

Budget 2012 för verksamhetsområdet uppgår till 1 184,0 miljoner kronor varav 215 miljoner kronor för handläggning, 24 miljoner kronor i intäkter samt 993,0 miljoner kronor avser kostnader för bistånd. I april återkom Sweco Eurofutures AB:s med en ny prognos för ekonomiskt bistånd som överstiger budget för ekonomiskt bistånd med 18,0 miljoner kronor varvid det föreslås en justering av nämndernas budget med detta belopp.

Nämnderna prognostiserade i tertialrapport 1 att utbetalat ekonomiskt bistånd under året blir totalt 959,4 miljoner kronor efter tillskottet om 18,0 mnkr. Detta är 66,533,5 miljoner kronor mindre än kommunfullmäktiges budget på 993,0 miljoner kronor för ekonomiskt bistånd.

Samtliga stadsdelsnämnder förutom Södermalm, Enskede-Årsta-Vantör och Farsta prognostiserar underskott inom ekonomiskt bistånd. De stadsdelsnämnder som prognostiserar störst underskott är Rinkeby-Kista (-8,2 miljoner kronor) Spånga-Tensta (-14,0 miljoner kronor), Hässelby-Vällingby (-9,8 miljoner kronor) och Norrmalm (-6,2 miljoner kronor). Den sam-

manfattande analysen är att stadsdelsnämnderna Farsta och Älvsjö omfördelar över fem procent till andra verksamhetsområden. Stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Östermalm, Skarpnäck och Hägersten-Liljeholmen omfördelar tre procent till andra verksamhetsområden. Stadsledningskontoret konstaterar att nämnderna har rätt att omfördela medel från ekonomiskt bistånd till andra verksamhetsområden. Nämnderna måste dock i sin analys av resultatprognosen för verksamhetsområdet redovisa det tydligt. Stadsledningskontoret uppmanar samtliga stadsdelsnämnder att nogsamt följa utvecklingen av biståndskostnaderna.

Flyktingmottagande

Prognosen för flyktingmottagning visar ett underskott på 0,1 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Inga flyktingar kommer att finnas kvar hos nämnderna efter sommaren varvid budgeten kommer att nerjusteras i stor utsträckning. Det är detta som gör att Norrmalm stadsdelsnämnd prognostiserar underskott i mindre omfattning. Justering av budget utifrån prestationsförändringar sker i samband med tertiärrapport 2. Stadsdelsnämnderna har tagit hänsyn till prestationsförändringar i sina prognoser.

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen för arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott om 3,2 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Tre stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och en stadsdelsnämnd prognostiserar underskott. Störst överskott redovisar stadsdelsnämnderna Älvsjö, Hägersten-Liljeholmen och Skärholmen om 0,8 miljoner kronor, 0,8 miljoner kronor samt 2,8 miljoner kronor. Norrmalms stadsdelsnämnds-nämnd redovisar ett underskott om 1,2 miljoner kronor.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd prognostiserar ett underskott om 41,7 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 3,1 procent. Underskottet finns främst inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning, 24,3 miljoner kronor. Inom äldreomsorgen, individ- och familjeomsorgen inklusive socialpsykiatri samt ekonomiskt bistånd redovisas underskott på drygt 10 miljoner kronor. Stadsledningskontoret uppmanar nämnden att vidta ytterligare åtgärder för att minimera underskottet under 2012 och nå en nettokostnad som är i nivå med budget vid utgången av 2012.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden prognostiserar ett överskott på 89,7 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar 11,1 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på ökade intäkter och lägre kapitalkostnader. Tomträttsintäkterna bedöms uppgå till 2 099 miljoner kronor, vilket är 68 miljoner kronor högre än budget. Kapitalkostnaderna prognostiseras ligga under budget med 10,7 miljoner kronor, varav internräntorna ligger på 21,7 miljoner kronor lägre än budget och avskrivningarna på 11,0 miljoner kronor högre än budget.

Överförmyndarnämnden.

Överförmyndarnämnden prognostiserar ett underskott om 1,2 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 4 procent. Underskottet beror på ökade arvodeskostnader samt högre personalkostnader än budgeterat. Stadsledningskontoret uppmanar nämnden att vidta åtgärder för att uppnå en budget i balans.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden prognostiserar ett nollresultat under förutsättning att budgetjustering med 5,5 miljoner kronor avseende ökade hyreskostnader för Farsta sim- och idrottshall, Stadion och Sättra ridanläggning medges. Detta är inte i enlighet med Regler för ekonomisk förvaltning. Stadsledningskontoret avser att bedöma idrottsnämndens begäran först i tertiärrapport 2.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden prognostiserar ett underskott om 2,0 miljoner kronor. Underskottet beror på kvalitets- och miljöcertifieringskostnader för vilka fastighetsnämnden begär att få ianspråkta 2,0 miljoner kronor av tidigare års balanserade överskott. Stadsledningskontoret anser att fastighetsnämnden i första hand bör pröva att inrymma detta inom given budget,

Finansiering

Starkare lönesummeutveckling

Stockholms stads intäkter består huvudsakligen av skatteintäkter som i sin tur beror på skatteunderlaget i staden, men också på skatteunderlaget i riket och det kommunala utjämningsssystemet. Skatteunderlagets storlek är direkt kopplat till lönesummans utveckling¹, det vill säga löneökningar och sysselsättning (mätt som antalet arbetade timmar).

När finanskrisen inleddes hösten 2008 dämpades tillväxten i lönesumman betydligt i såväl riket som i Stockholms stad, vilket framgår av diagrammet nedan. Under 2010 syns en tydlig återhämtning av konjunkturen vilken höll i sig under första delen av 2011. Det fjärde kvartalet 2011 föll BNP med 1,1 procent och även första kvartalet i år har BNP:s utveckling varit svag. Konjunkturen har nu börjat återhämta sig men detta år bedöms tillväxten i svensk ekonomi bli måttlig, BNP beräknas öka med mindre än en procent.

Utveckling av lönesummor

Relativ förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år

Källa: SCB

Fortsatt hög arbetslöshet och svag sysselsättningstillväxt

Arbetsmarknaden är fortfarande svag och några dramatiska förbättringar är inte att vänta under det kommande året. Den bräckliga tillväxten ger inte utrymme för någon större sysselsättningsökning. Istället stiger arbetslösheten måttligt, sannolikt en bit in på 2013.

¹ Ungefär tre fjärdedelar av det kommunala skatteunderlaget utgörs av lönesumman i samhället.

Sysselsättning och arbetslöshet

Stockholm stad	2011				2012
	Kv. 1	Kv. 2	Kv. 3	Kv. 4	Kv. 1
Arbetslösa i förhållande till arbetskraften	6,9 %	7,4 %	6,3 %	5,8 %	6,2 %
Relativ sysselsättningstillväxt	2,7 %	2,8 %	2,9 %	3,1 %	1,9 %

Källa: SCB, AKU internationell definition 15-74 år

Skatter, slutavräkningar och utjämning m.m.

I den senaste prognosen för 2012 beräknas stadens sammanlagda finansiering ge ett överskott motsvarande 698,2 miljoner kronor jämfört med budget. Detta kan i huvudsak förklaras av positiva slutavräkningar samt ett bättre utfall än väntat från utjämningen. Stadens aktuella prognos för slutavräkningarna 2011-2012 ger en positiv avräkning motsvarande 508,2 miljoner kronor, som enligt gällande redovisningsprinciper ska periodiseras i samband med bokslut. Den positiva slutavräkningen förklaras i huvudsak av att uppräkningsstalen ligger högre i SKL:s nuvarande prognos (cirkulär 12:15), jämfört med budget (cirkulär 11:34), som räknar med en skatteunderlagstillväxt motsvarande 3,7 procent för 2012. SKL har justerat upp prognosen då sysselsättningen utvecklats något starkare än vad som tidigare förväntats. Staden använder SKL:s prognos i sina beräkningar.

Den starka befolkningstillväxten i Stockholm påverkar också prognosen. Den kraftiga ökningen av befolkningen gör att den prognostiserade avgiften till inkomstutjämningen sänkts med 106,6 miljoner kronor jämfört med budget. Detta eftersom skatteunderlaget per invånare blir lägre. Befolkningstillväxten påverkar även utfallet i kostnadsutjämningen, bland annat genom att ersättningen för eftersläpningseffekter stiger. Sammantaget visar prognosen att staden erhåller 172,3 miljoner kronor mer i kostnadsutjämning än budgeterat.

Den sammantagna effekten blir att stadens finansiering förbättras med 698,2 miljoner kronor jämfört med vad som angavs i budgeten för år 2012.

Stadens finansiering – prognos T1 2012

Mnkr	Budget 2012	Prognos 2012 Cirk.12:15	Avvikelse T1
Skatter	33 710,8	34 169,0	450,1
<i>varav slutavräkningar 2011-2012</i>		508,2	508,2
Begravningsavgift	125,4	125,1	-0,3
Inkomstutjämning	-1 638,6	-1 532,0	106,6
Kostnadsutjämning	1 175,0	1 347,3	172,3
Regleringspost	432,1	424,6,7	-7,5
Fastighetsavgift	1 135,5	1 115,9	-19,6
LSS-utjämning	-610,2	-630,2	-20,0
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	198,1	213,4	15,3
Utdelning	900,0	900,0	0
Disposition begravnings- och renhållningsfond	-0,3	1,1	1,4
TOTAL FINANSIERING	35 427,8	36 126,2	698,2

Open lab

I budget för år 2012 anföras att Stockholms stad aktivt ska bidra till att främja utvecklingen av Stockholm som en kunskapsregion i världsklass. Detta sker bland annat genom samarbete med lärosätena och inom ramen för Stockholms Akademiska Forum samt Stiftelserna Vetenskapsstaden och Electrum. Samarbetet ska utvecklas och fördjupas. Staden har därför för avsikt att tillsammans med berörda aktörer i regionen skapa ett gemensamt och öppet forum för att tillsammans söka lösningar på komplexa samhällsproblem, ett *OpenLab*. En utredning av förutsättningarna för ett sådant samarbete har inletts och staden har haft initiala kontakter med de större lärosätena, länsstyrelsen och landstinget som är positiva till detta initiativ. Arbetet fortsätter och under året kommer organisation, lokalisering och finansiering att utredas liksom möjligheterna till samarbeten med befintliga verksamheter inom staden och länet. När dessa förutsättningar är mera konkreta kommer även näringslivet att bjudas in. Av stor vikt är att stadens egna verksamheter involveras och blir en kompetent beställare som kan formulera problem som kan utredas inom ramen för OpenLab. Ett första testprojekt har initierats mellan stadens äldrenämnd och de större lärosätena i regionen.

Investeringar

Investeringsutgifterna netto per 30 april 2012 uppgår till 1 430,8 miljoner kronor, vilket är en ökning med 878,1 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det är framför allt exploateringsnämnden, men även fastighetsnämnden som uppvisar en högre investeringstakt.

Helårsprognosen för 2012 uppgår till 4 753,6 miljoner kronor inklusive central medelreserv 4, vilket är 574,8 miljoner kronor lägre än budgeterat. Budgetavvikelsen förklaras till stor del av att intunningen av Norra Länken i Hagastaden redovisas under medfinansiering samt att samverkanscentralen senarelagts i fastighetsnämndens investeringsplanering.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämndens investeringsplan 2012 uppgår till netto 2 400,0 miljoner kronor. I prognosen för nettoinvesteringar 2012 ingår Slussen med 232,5 miljoner kronor samt följande större projekt som avser bostadsproduktion:

- Hagastaden, 113,9 miljoner kronor
- Norra Djurgårdsstaden, 660,1 miljoner kronor
- Hammarby Sjöstad, 100,2 miljoner kronor
- Nordvästra Kungsholmen, 164,7 miljoner kronor
- Persikan, 152,5 miljoner kronor

För att tydliggöra kopplingen mellan investeringsutgifterna och det ökade lönsamhetskravet ingår den del av inkomsterna som utgör bokförda värden från och med 2012 i budgetramen för exploateringsnämndens investeringar. Investeringsplanen för 2012 inkluderar budgeterade exploateringsinkomster om 420,0 miljoner kronor. Vid tertialrapport 1 prognostiserar exploateringsnämnden exploateringsinkomsterna till 93,1 miljoner kronor, vilket är 326,9 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges budget. Avvikelsen förklaras dels av en för låg bedömning av de bokförda värdenas andel av försäljningsinkomsterna, dels av förskjutningar i tid av försäljningar i exploateringsprojekt.

Utgiftsprognosen har justerats till följd av kommunfullmäktiges beslut om avsättning till infrastrukturella bidrag. Stadsledningskontorets uppfattning är att nämnden inte självklart ska få tillgodoräkna sig investeringsmedel motsvarande avsatta medel för infrastrukturella bidrag. Stadsledningskontoret anser därför att det i samband med tertialrapport 2 bör göras en justering av exploateringsnämndens utgiftsbudget i enlighet med beslutet i ärendet "Mål och avstämning av nämndernas budget". I ärendet framgår att "Exploateringsnämndens huvuduppdrag är att säkerställa investeringstakten och prioritera genomförandet av projekten så att den

höjda ambitionen i bostadsbyggandet kan nås. Stadsledningskontorets bedömning, utifrån tidigare prognoser och utfall under senare år, är att nämnden även under 2012 kan komma att lämna ett överskott inom investeringsverksamheten. För att säkerställa bostadsbyggnads målet föreslås att en justering av utgifterna görs av kommunfullmäktige först i samband med tertialrapport 2, förutsatt att prognosen visar på ett överskott inom investeringsverksamheten.”

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens investeringsbudget uppgår till 821,0 miljoner kronor. Nämnden lämnar en prognos som är 106,9 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen avser främst senareläggning av samverkanscentralen med 224,0 miljoner kronor, tidigareläggning av Engelbrekts hallen med 50 miljoner kronor, fördyring av Farsta sim- och idrottshall och Stadion med 23,4 miljoner kronor samt tillägg av nya projekt för sammanlagt 19,5 miljoner kronor. De nya projekten utgörs av Stadsbiblioteket, Stadsmuseet, Sannadals allaktivitetshus, Tekniska nämndhuset och Östermalmshallen. Stadsledningskontoret vill understryka att när det gäller nya stora projekt förutsätts att nämnden tillämpar av kommunfullmäktige beslutade investeringsregler.

Stadsledningskontoret anser att det är den långsiktiga investeringsbudgeten om 415,0 miljoner kronor som utgör utrymme för nya investeringsprojekt. I fastighetsnämndens investeringsplan har samverkanscentralen senarelagts. Fastighetsnämnden har erhållit en utökad investeringsram för samverkanscentralen och en senareläggning av detta projekt ger därför inte något utökat utrymme för andra investeringar. Stadsledningskontoret anser därför att de ovan nämnda 19,5 miljoner kronor utgör en otillåten utökning av nämndens investeringsutgift för 2012. Stadsledningskontoret vill även understryka att nya planeringsprojekt som uppgår till 300 miljoner kronor eller mer kräver utredningsbeslut av kommunstyrelsens ekonomiutskott för godkännande innan investeringsprojektet påbörjas. Stadsledningskontoret efterlyser det reviderade genomförandebeslutet avseende Farsta sim- och idrottshall för vilken idrottsnämnden i tertialrapport 1 begärt utökad budget för hyra.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens investeringsbudget uppgår till 123,2 miljoner kronor. Nämnden prognostiserar en investeringsutgift som är 2,8 miljoner kronor högre. Det nya kylhuset på Norra kyrkogården är försenat på grund av att de antikvariska myndigheterna dröjer med sitt tillstånd. Utrymmet om 13 miljoner kronor som förseningen av kylhuset skapat används främst till tidigareläggning av projekten energieffektivisering/belysning, askgravplatser och skalskyddet på Skogskyrkogården.

Stadsledningskontoret anser att det är den långsiktiga investeringsbudgeten om 10,0 miljoner kronor som utgör utrymme för att ta in nya investeringsprojekt istället för investeringar som fallit bort eller förskjutits i tiden. Kyrkogårdsnämnden önskar använda utrymmet om 13 miljoner kronor som förseningen av kylhuset skapat till andra projekt bland annat till energieffektivisering/belysning, skyltar, askgravplatser och skalskyddet på Skogskyrkogården. I Kyrkogårdsnämndens investeringsplan är det nya kylhuset försenat. Denna investering är upptagen som en utökad investeringsram för ett speciellt projekt och en senareläggning av kylhuset ger därför inte något utökat utrymme för kyrkogårdsnämnden att utnyttja till andra investeringar. Stadsledningskontoret anser därför att de ovan nämnda 13 miljoner kronor inte utgör tillåten utökning av nämndens investeringsutgift för 2012.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden prognostiserar ett utfall enligt budget. Investeringsplanen 2012 uppgår till netto 882,0 miljoner kronor för trafik- och gatuverksamheten respektive 41,9 miljoner kronor för renhållningsverksamheten. I prognosen för trafik- och gatuverksamhetens

nettoinvesteringar 2012 ingår bl.a. Norra Länken med 117,9 miljoner kronor och bullerskydd längs Nynäsvägen i Gamla Enskede med 142,0 miljoner kronor.

Medfinansiering

Staden är medfinansierare i ett antal stora statliga infrastrukturprojekt för att angelägna satsningar ska kunna genomföras på väg- och spårtrafiken i Stockholm. Under 2012 beräknar staden att göra utbetalningar för trafikplats Lindhagensgatan med cirka 100 miljoner kronor, Citybanan med cirka 90 miljoner kronor, överdäckning av E18 med cirka 200 miljoner kronor och intunnlingen av Norra Länken i Hagastaden med cirka 400 miljoner kronor.

Investeringar inom bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB

Under året räknar bolagen med att genomföra ett mycket ambitiöst investeringsprogram som ligger på en fortsatt hög nivå. I prognosen beräknas den totala investeringsvolymen för bolagskoncernen uppgå till ca 10 mdkr. Detta är ca 300 miljoner kronor lägre än budget. Det främsta skälet är förseningen av Stockholmsarenan.

Bostadsbolagens samlade prognos för år 2012 är cirka 5,4 mdkr och ligger i linje med investeringsbudgeten. Bostadsbolagen aviserar att nyproduktionsvolymen beräknas uppgå till ca 1600 lägenheter 2012. Det innebär att bolagskoncernens mål för nyproduktion nås.

Infrastrukturbolagen Stockholm Vatten, Stockholm Hamnar och Stokab prognostiserar investeringar om cirka 1,4 mdkr för år 2012, vilket är ca 100 miljoner kronor lägre än budget. Det beror på förseningar av Stockholms Hamnars projekt Stockholm-Norvik och skrinlagda planer på att bygga ut Magasin 1 i Frihamnen.

S:t Erik Markutveckling kommer enligt tidigare beslut i kommunfullmäktige att förvärva kontorsfastigheten Palmfelt Center i Slakthusområdet till en investeringsutgift om 880 miljoner kronor. Tillträde kommer att ske vid årsskiftet 2012/2013.

Av SISAB:s större investeringar 2012 kan nybyggnationen av Lugnets skola samt Mariehällsskolan nämnas. Den sammanlagda investeringsutgiften för båda skolorna bedöms till 426 miljoner kronor. Under 2012 kommer Kullskolan i Kristineberg att färdigställas till en investeringsutgift om 117 miljoner kronor.

Fastighetsförsäljningar

Stadens försäljningsinkomster uppgår under perioden till 292,4 miljoner kronor vilket medfört en realisationsvinst för staden om 276,6 miljoner kronor. Försäljningsbetinget för exploateringsnämnden uppgår till 200 miljoner kronor och avser försäljning av mark utanför kommungränsen och friköp av tomträttsmark. Per tertialrapport 1 har nämnden bokfört 235,3 miljoner kronor och helårsprognosen uppgår till 440 miljoner kronor.

Fastighetsnämnden bedömer att försäljningsinkomsterna för 2012 uppgår till mellan 30 och 50 miljoner kronor. Den förväntade realisationsvinsten från fastighetsnämndens försäljningar bedöms till mellan 15 och 45 miljoner kronor.

Budgetjusteringar med mera

I budget 2012 har kommunfullmäktige fördelat medel till nämnderna. Det innebär att det inte finns några ytterligare resurser avsatta centralt för nämndernas löpande verksamheter utöver prestationsförändringar och omstruktureringar. Stadsledningskontoret tillstyrker 84,6 miljoner kronor för ökade nettokostnader för driftverksamheten. Medlen finansieras enligt följande:

(Mnkr)	
Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov	84,6
Utdelning från donationsfonder	8,0
Totalt	92,6

Därutöver har omfördelning av centralt budgeterade medel under kommunfullmäktige m.m. skett med 6,8 miljoner kronor. Specifikation av tillstyrkta budgetjusteringar framgår av bilaga 1.

Ur central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter i 2012 års budget har medgetts budgetjustering för ökade utgifter inom investeringsplanen med 24,3 miljoner kronor.

Central medelsreserv

Hemlösa

I Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov har 10,0 miljoner kronor reserverats för utveckling av boendalternativ och dagverksamheter för hemlösa. Stadsdelsnämnderna kan söka medel för start av nya verksamheter. I samband med tertialrapport 1 inkom ansökningar om totalt 7,7 miljoner kronor. Totalt beviljas budgetjustering om 7,7 miljoner kronor, fördelning av medel framgår av bilaga 1.

Ekonomiskt bistånd

I samband med tertialrapport 1 föreslås att en budgetjustering om 18,0 miljoner kronor fördelas ut till nämnderna utifrån Sweco Eurofutures AB:s nya prognos för ekonomiskt bistånd som överstiger kommunfullmäktiges budget för ekonomiskt bistånd med 18,0 miljoner kronor. Anledningen till kostnadsökningen är framförallt att riksnormen avseende ekonomiskt bistånd för vuxna och barn höjdes kraftigt mellan 2011 och 2012 med totalt 6,2 procent.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att besluta om att det fasta anslaget inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning tillförs 25,0 miljoner kronor under 2012. Höjningen regleras i samband med tertialrapport 1.

Underskottet inom det fasta anslaget har under senare år blivit en allt större del av det totala underskottet för funktionsnedsättning. Medelförstärkningen skapar bättre förutsättningar för stadsdelsnämnderna att driva verksamhet för personer med funktionsnedsättning av god kvalitet. .

Sommarkoloniverksamhet

Stadsdelsnämnderna tillförs totalt 8,0 miljoner kronor för sommarkoloniverksamhet under år 2012. Stadsledningskontoret föreslår att dessa medel finansieras genom avkastning från donationer. Fördelningen framgår av bilaga 1. Då antalet ansökande ungdomar till sommarkolloverksamheten minskat uppmanas nämnderna att använda en del av pengarna till övriga sommaraktiviteter som arrangeras utav nämnderna själva eller i samarbete med frivilligorganisationer. I enighet med budget 2012 ska stadsdelsnämnderna utveckla sitt samarbete med frivilligorganisationerna kring denna verksamhet.

Stadsdelsnämnderna Rinkeby- Kista, Spånga- Tensta samt Skärholmen har tilldelats en extra medelförstärkning om 0,3 miljoner kronor för sommaraktiviteter.

I verksamhetsberättelse 2012 ska stadsdelsnämnderna redogöra för hur medlen har använts.

Fältassistenter i t-banan

I syfte att utöka det förebyggande arbetet med barn och ungdomar får socialnämnden i uppdrag att inrätta fältarbetare i tunnelbanan från 1 juli 2012. Finansiering sker med 1,2 miljoner kronor ur central medelsreserv.

Socialnämnden har en ungdomsjour vars uppdrag är att under dagar, kvällar, nätter och helger bedriva socialt uppsökande arbete med barn och ungdomar. Uppdraget är att förebygga att barn och ungdomar hamnar i missbruk, kriminalitet, prostitution eller annat socialt nedbrytande beteende. Ungdomsjouren medverkar till att barn, ungdomar och deras familjer får tillgång till relevanta stöd- och behandlingsinsatser.

Socialsekreterarna vid Ungdomsjouren har ett brett kontaktnät med andra myndigheter och frivilligorganisationer som arbetar med barn och ungdomar. Arbetet görs i nära samarbete med lokal socialtjänst och Maria Ungdom. Förankring kring uppdraget i Stockholms stadsdelsnämnder är viktigt i samband med införandet av dessa tjänster.

Att bemanna platser inom Stockholms tunnelbanetrafik skulle innebära möjligheter att skapa djupare kunskap om barn och ungdomars utsatthet vid platser som idag ses som riskmiljöer: Slussen, Liljeholmen, Gullmarsplan m.m. Här kan uppsökande socialsekreterare arbeta i syfte att minska anonymitet, skapa kontakt och relationer med barn och ungdomar och vid behov kunna slussa vidare dessa till lämplig instans.

Den erfarenhet ungdomsjouren har av uppsökande arbete i riskmiljöer visar på vikten av att vistas på platser en längre tid och med stor regelbundenhet eftersom man då lär känna området och dem som vistas där. Arbetet ska alltså inte bedrivas som en "social ambulans" med en grupp som reser på akuthändelser. Vid bråkiga situationer poängteras att den yrkeskår som har detta som huvuduppdrag, ordningsvakter och polis, ska finnas till hands.

Uppdraget kommer ge ytterligare möjlighet att bedriva uppsökande arbete i stadens riskmiljöer där ungdomar från hela Stockholms län vistas. Att skapa bättre möjligheter att tidigt kunna uppmärksamma barn och ungdomar som av olika anledningar uppehåller sig i tunnelbanan och dess närhet är mycket positivt.

Momskompensation försöks- och träningslägenheter

Enligt lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting (2005:2008) har kommuner rätt till ersättning för de ökade kostnader som till följd av bestämmelserna om mervärdesskatt uppkommer vid hyra av lokal för sådana boendeformer som anges i 5 kap 5§ andra stycket och 5 kap 7§ tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) samt i 9 § 8 och 9 lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387). Kammarrätten i Sundsvall har under 2011 i ett flertal mål bedömt att s.k. "sociala lägenheter" inte utgör särskilda boenden och att det därmed inte föreligger rätt till momsersättning. Med "sociala lägenheter" avses s.k. försöks- och träningslägenheter för personer med missbruks- psykiska eller andra liknande problem som behöver stöd från socialtjänsten för att erhålla, klara och behålla eget boende.

Nämnderna föreslås ersättas för den kostnad som uppstår för momsen genom att belopp faktureras kommunstyrelsen i samband med delårsbokslut och bokslut.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen tilldelas medlen ur central medelsreserv för detta.

Snabb nätverksaccess

Enligt budget 2012 ska en rad angelägna it-projekt genomföras. I *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* har 10,0 miljoner kronor reserverats för utvecklingskostnader i samband med etablering av anslutning för snabb nätverksaccess i förskolor. Medlen ska användas till nyetablering av infrastruktur för snabb nätverksaccess för förskolor där bredband via fiber eller radiolänk idag saknas. Stadsdelsnämnderna får under året inkomma med ansökan, anvisning kring hur detta ska ske kommer att gå ut till nämnderna.

Tillgänglighetsinvesteringar

I central medelsreserv för investeringar har utgifter för tillgänglighetsinvesteringar om totalt 50,0 miljoner kronor reserverats för 2012. Medlen är avsedda att användas för att slutföra tidigare planerade projekt eller av andra skäl åtgärda brister som inte kan inrymmas inom nämndens ordinarie investeringsbudget. Åtgärderna ska vara möjliga att genomföras under 2012.

Nämnderna har i tertialrapport 1 begärt budgetjusteringar med 23,0 miljoner kronor avseende utgifter för tillgänglighetsinvesteringar. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 23,0 miljoner kronor. Fördelning framgår av bilaga 1.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Begäran om justering av miljö- och hälsoskyddsnämndens budget för 2012 med 1,0 mnkr tillstyrks i enlighet med politisk överenskommelse.

Särskilda satsningar

Stadsledningskontoret har för avsikt att i tertialrapport 2 föreslå att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om ökade kostnader om totalt 89,6 mnkr och ökade investeringsutgifter om 5,0 mnkr för stadens nämnder enligt nedan. Kostnaderna avses finansieras genom att ta i anspråk del av ökade skatteintäkter under finansförvaltning. Fördelning per nämnd framgår av bilaga 10.

Ytterligare satsningar på jobb, utbildning och praktik

Totalt 27,0 miljoner kronor avses satsas på jobb, utbildning och praktik, framförallt riktat till ungdomar mellan 16 till 24 år. Arbetsmarknadsnämnden föreslås få 5 miljoner kronor för att förstärka vuxenutbildningen så att fler kan komplettera sina betyg för fortsatta studier samt 5,0 miljoner kronor till ytterligare ungdomsjobb. Stadsledningskontoret föreslås tilldelas 2,0 miljoner kronor för att fördela ut till nämnder för anordnande av feriearbeten under jullet för ungdomar i åldern 16-18 år. Detta är en försöksverksamhet som avser stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Skärholmen. Antalet praktikplatser förelås även utökas för trafiknämnden som för detta ändamål föreslås erhålla 5,0 miljoner kronor.

Utbildningsnämnden har under våren inlett ett projekt med att tillhandahålla läsplattor till vissa elever i grundskolan för att kunna utvärdera på vilket sätt den nya tekniken kan bidra till pedagogiken och leda till högre resultat bland barnen. Utbildningsnämnden föreslås tillföras 10,0 miljoner kronor för att fortsätta projektet och erbjuda läsplattor till fler elever.

Sommar- och jullovsaktiviteter

Stadsdelsnämnderna Rinkeby- Kista, Spånga- Tensta, Hässelby- Vällingby samt Skärholmen föreslås tilldelas ytterligare medelförstärkning om 0,25 miljoner kronor vardera för sommaraktiviteter samt 0,25 miljoner kronor vardera för att arrangera jullovsaktiviteter.

Höjd ersättning för stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadsledningskontoret föreslår att ersättningen för omsorgsnivåerna inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning höjs, med 0,811,62 % för 2012, totalt motsvarande 15,0 miljoner kronor. Schablonerna för pengnivåerna höjs med samma procentsats som omsorgsnivåerna. Höjningen gäller från och med 1 juli 2012 och kvarstår även kommande år.

Utbildningsinsatser för familjehemsplacerade barn

Studier visar att familjehemsplacerade barn generellt har sämre studieresultat och uppnår lägre utbildningsnivå än andra. Socialnämnden och utbildningsnämnden ska inleda ett projekt i syfte att genom satsning på utbildning skapa bättre framtidsutsikter för familjehemsplacerade barn. Projektet kommer att pågå under 2012 och 2013 och omfattar totalt 4,6 miljoner kronor. Medlen föreslås fördelas till socialnämnden, men avser även kostnader som uppstår inom utbildningsnämnden. Nämnderna ska gemensamt komma överens om hur medlen ska användas.

Informationssatsning om kemikalier

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås ges en utökad budget om 2,0 miljoner kronor för informationssatsningar rörande kemikalier 2012.

Extra stöd för barn till missbrukare

Socialnämnden föreslås erhålla 1,0 miljon kronor till projekt för att förstärka arbetet med att ge extra stöd till barn till missbrukare. Projektet är angeläget och skapar ytterligare förutsättningar för nämndens förebyggande insatser riktade mot barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa.

Projekt Ung omsorg

Inom äldrenämnden drivs idag projektet Ung omsorg. Projektet syftar till att förbättra den sociala omsorgen på äldreboenden. Ungdomar anställs på äldreboenden några timmar i veckan för att hjälpa de äldre i deras tillvaro. Exempel på aktiviteter är promenader, högläsning och att ordna aktiviteter för de äldre. Äldrenämnden föreslås tilldelas 5,0 miljoner kronor för att samtliga ungdomar som anmält intresse ska kunna medverka.

Satsningar på cykelbanor m.m.

Trafik- och renhållningsnämnden föreslås få en utökning av driftbudgeten 2012 med 25,0 miljoner kronor för att tidigarelägga satsningar på underhåll av cykelbanor, cykelställ, cykelboxar och dylikt.

Soptunnor med pantburkssortering

Trafik- och renhållningsnämnden föreslås få 2,0 miljoner kronor för ett pilotprojekt på Södermalm för soptunnor med pantburkssortering.

Underhåll av naturreservat

I kommunfullmäktiges budget för 2012, central medelreserv 2, finns 8,0 miljoner kronor avsatta för naturreservat. Kommunstyrelsen föreslår att central medelreserv 2 tillförs ytterligare 5,0 miljoner kronor för naturreservat att sökas i samband med tertialrapport 2.

Bibliotekssatsningar

Kulturnämnden föreslås 2012 få 2,5 miljoner kronor för media och e-media i syfte att stärka kulturnämndens utbud och utveckla användandet av modern teknik. Nämnden föreslås också få 5,0 miljoner kronor för att investera i ett antal boksorтерingsrobotar och 0,5 miljoner kronor för bokautomater.

Trygghetslarm

Stadsledningskontoret avser att i samarbete med äldrenämnden nära följa frågan om övergång från analogt till digitalt trygghetslarm.

Beslut som avvaktas till tertialrapport 2

Ekonomiskt bistånd

Budgetjusteringen per nämnd för ekonomiskt bistånd har gjorts utifrån antalet barn och deras vikt utifrån att olika åldrar har olika tyngd i normhöjningen. Fördelningen föreslås godkännas i samband med tertialrapport 2.

Historiska flyttar

I fördelningsnycklarna för äldreomsorg görs en omfördelning av medel avseende trygghetsboende. När till exempel ett servicehus omvandlas till trygghetsboende så övergår kostnadsansvaret från den stadsdelsnämnd som beställt servicehusplatsen till den stadsdelsnämnd där trygghetsboendet är beläget. För att inte stadsdelsnämnder som har många trygghetsboenden ska missgynnas görs denna omfördelning.

I budget 2012 finns dock inte effekten med av de enheter som omvandlas under 2012: Axelsbergs servicehus och Tranebergs servicehus. I tertialrapport 2 kommer berörda stadsdelsnämnders budget att justeras med effekten av denna omvandling. I dagsläget går det inte att se några ekonomiska effekter för stadsdelsnämnderna och de omfördelningar som kommer att ske i tertialrapport 2 kommer med största sannolikhet att bli marginella.

Fördelning av centralt avsatta medel under kommunfullmäktige m.m.

Avveckling och omstrukturering av lokaler

Nämnderna har begärt budgetjusteringar med 17,8 miljoner kronor för ökade kostnader för avveckling och omstrukturering av lokaler med mera. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 5,9 miljoner kronor. Ansökningar om 11,9 miljoner kronor avstyrks.

Förskolor med hög hyra

Medel har reserverats för bidrag till nämnder med hög förskolehyra. Ingen ansökan görs, stadsledningskontoret föreslår bidrag efter avläsning i stadens lokaladministrativa system LOIS. Bidrag om 7,2 miljoner kronor beräknas för första halvåret 2012. Budgetjustering sker samlat för helår, i samband med och efter avläsning för andra halvåret, i tertialrapport 2.

Tillfälligt bidrag för tomgångshyror i samband med omvandling av servicehus till trygghetsboende

En nämnd har begärt budgetjustering med 0,9 miljoner kronor för tomgångshyror i samband med omvandling av servicehus till trygghetsboende, vilket stadsledningskontoret tillstyrker.

Disposition av i tidigare bokslut avsatta medel

Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler

Nämnderna har begärt bidrag om 65,6 miljoner kronor. Under förutsättning att utbyggnaden innebär nytillkomna avdelningar i kommunal regi som ger ett faktiskt tillskott av varaktiga platser och i övrigt uppfyller kraven för bidrag, tillstyrker stadsledningskontoret bidrag om 58,4 miljoner kronor. Bidrag om 7,2 miljoner kronor avstyrks. Utbetalning sker mot begäran, faktura, från nämnderna och efter kontroll i samband med att verksamheterna öppnar. Beslut om beviljade medel gäller tidsbegränsat längst till och med 2013.

Övrigt

Återtag av beviljade stimulansbidrag för utbyggnad av särskilda boenden för äldre och för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, inklusive hemlösa.

Sedan början av 2000-talet har staden i samband bokslut gjort avsättningar för utbyggnad av särskilda boenden för äldre och för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, inklusive hemlösa. Medlen fördelas som stimulansbidrag. Nämnderna söker i olika skeden bidrag hos kommunstyrelsens ekonomiutskott och beviljade medel utbetalas mot faktura.

Byggprojekt kan vara komplicerade och ta lång tid, ofta flera år, från inriktningsärendet till färdigställande. Det förekommer även att planerade utbyggnadsprojekt inte realiserar. Stadsledningskontoret konstaterar att nedanstående projekt inte längre är aktuella och föreslår att tidigare beslut om beviljade bidrag om sammanlagt 1,2 miljoner kronor återtas.

Nämnd	Projekt	Verksamhet	Beslut	Beviljat	Ej fördelat återtas
Rinkeby-Kista	Rinkeby vård- o omsorgsboende	Äldre	KSEKU 081210	0,5	0,5
Rinkeby-Kista	Sibeliusgången 20 B	Omsorg	KSEKU 090923	0,6	0,6
Rinkeby-Kista	Kista Torg 3,	Omsorg	KSEKU 090923	0,1	0,1

Omslutningsförändringar

Nämnderna redovisar omslutningsförändringar för ökade kostnader och intäkter med 397,9 miljoner kronor, varav 281,5 miljoner kronor inom stadsdelsnämnderna. Nämndernas budgetar justeras med motsvarande belopp, bilaga 1.

Nämnderna redovisar omslutningsförändringar för ökade utgifter och inkomster med 24,0 miljoner kronor. Nämndernas investeringsplaner justeras med motsvarande belopp, bilaga 1.

Övrigt

Krav på samhällsansvar i upphandlingar

Den pågående globaliseringen är i grunden mycket positiv. En positiv ekonomisk utveckling kommer fler till del i världen och en ökad levnadsstandard samt ökat informationsutbyte leder till att fler också ställer krav på och lever i länder med respekt för mänskliga fri- och rättigheter. Det svenska näringslivet är i allt större utsträckning globalt, vilket är positivt. Starka svenska företag som konkurrerar på världsmarknaden och utländska företag etablerade i Sverige skapar en stark arbetsmarknad och en mångfald av företag i Stockholm. Fler och starka företag är positivt för Stockholms långsiktiga utveckling. På en global marknad opererar de företag som staden har en affärsrelation till i olika legala miljöer. Detta gör det intressant för staden att säkerställa att de företag som staden har affärsrelationer med agerar ansvarsfullt utifrån de demokratiska värden vi värnar i Sverige i den globala miljön de verkar i.

Stadsledningskontoret föreslås ges i uppdrag att utreda möjligheten att införa krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar och inarbeta detta i upphandlingspolicyn genom att föreslå hur dessa ska utformas i syfte att säkerställa att staden i så stor utsträckning som möjligt stöder en positiv global utveckling avseende mänskliga fri- och rättigheter.

Överenskommelse om förstudie av tunnelbana till Nacka

Stockholms stad, Nacka och Värmdö kommuner samt Stockholms läns landsting har gemensamt tecknat en överenskommelse om att genomföra en förstudie av tunnelbana till Nacka. Utgångspunkten är att skapa en hållbar, effektiv och kapacitetsstark lösning för kollektivtrafiken i Ostsektorn som skapar bättre förutsättningar för bostadsbyggande och arbetsmarknad

och som leder till ökat resande med kollektivtrafik och ett bättre fungerande trafiksystem i hela Stockholms län, Förstudien ska vara klar under 2013. Staden ska finansiera en tredjedel av förstudien. Arbetet ska bedrivas gemensamt av parterna och en politisk referensgrupp ska följa arbetet. Staden ska ha tre representanter i referensgruppen.

Uppsägning av överenskommelse

Kommunförbundet Stockholm läns (KSL) kansli fick 2009 i uppdrag att undersöka kommunernas intresse av att ha kvar den överenskommelse mellan länets kommuner som reglerar betalningsansvaret för äldre personer som önskar flytta till särskilt boende i annan kommun inom länet eller annan stadsdelsnämnd inom staden. KSL kansli konstaterade att överenskommelsen spelat ut sin roll. Överenskommelsen innebär att utflyttningsskatten behåller betalningsansvaret så länge önskemål eller behov finns hos den enskilde.

Stadsledningskontoret anser att det inte längre finns förutsättningar för att länsöverenskommelsen ska fungera tillfredställande. Bland annat är överenskommelsen svår att tillämpa tillsammans med Lagen om valfrihet (LOV) och ger också felaktigheter i hur statsbidrag fördelas. I och med att det är få personer som omfattas av denna regel så är det inte heller av någon större ekonomisk betydelse för stadsdelsnämnderna.

Dubbdäcksavgifter i Stockholms stad

Kommunstyrelsen föreslår ge stadsledningskontoret i uppdrag att utreda möjligheten att införa dubbdäcksavgifter i Stockholms stad, som ett alternativ till dubbdäcksförbud.

Funktionshinderinspektörernas årsrapport 2011, dnr 326-353/2012

Barns rättigheter har varit ett genomgående tema under året för inspektörerna i samband med granskningen av barn- och ungdomsboende enligt LSS 9§8. Insatsen ges till ca 100 barn i Stockholm stad, varav 39 omfattades av granskningen som utfördes vid 14 boenden. Barnen i de aktuella verksamheterna fick överlag ett gott och respektfullt bemötande. Hemlika förhållanden, vilket framhålls som ett kvalitetskriterium i lagstiftningen, kan anses råda i ungefär hälften av verksamheterna. Kompetenskrav saknas för baspersonal, vilket får betydelse för kvaliteten i boende. Stadsledningskontoret anser att funktionshinderinspektörernas rapport utgör ett bra underlag för fortsatt kvalitetsutveckling inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning och föreslår kommunstyrelsen att godkänna rapporten.

Uppföljning av öppen fritidsverksamhet i Stockholm stad 2011

Uppföljningen av öppen fritidsverksamheten är kvantitativ och omfattar de verksamheter som finansieras av stadsdelsnämnderna eller utförs på uppdrag av dessa genom upphandlade entreprenader. Uppföljningen avser inte avtalsuppföljning eller tillsynsansvar vilket åligger respektive stadsdelsnämnd.

Den öppna fritidsverksamheten i stadsdelarna redovisas dels i antal verksamheter, dels i avsatta medel för respektive kategori. Kategorierna är fritidsgårdar, kvartersgårdar, parklekar och fältassistenter. Samtliga stadsdelsnämnder har lämnat underlag till uppföljningen.

Under 2011 uppgick den totala kostnaden för den öppna fritidsverksamheten i Stockholms stad till 179,3 mnkr vilket är en ökning med 43,1 mnkr sedan 2003. Rapporten återfinns i sin helhet som bilaga 8.

Ansökan om projektmedel till förebyggande projekt för unga vuxna 18-25 år i eller med risk för hemlöshet, dnr 325-2612/2011

Socialnämnden har den 30 november 2011 ansökt hos kommunstyrelsen om 6,6 miljoner kronor i projektmedel för unga vuxna 18-25 år i eller med risk för hemlöshet. Projektet Bortorg avser medel till ett stadsövergripande projekt som riktar sig till målgruppen unga vuxna

(18-25 år) i hemlöshet. Projektet har ett förebyggande perspektiv och genomförs i samarbete med stadsdelsnämnderna, främst Enskede-Årsta-Vantör, Rinkeby-Kista, Farsta och Hässelby-Vällingby. Huvudsyftet är att ge rådgivning och information för att hjälpa målgruppen att hitta lämpliga boendelösningar. Projektet bygger på erfarenheter från tidigare projekt som riktat sig till målgruppen unga vuxna i hemlöshet och syftar till att förebygga utanförskap och på sikt minska stadens kostnader för vård- och boendeinsatser. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja socialnämnden 5,3 miljoner kronor ur central medelsreserv 2 till projektet Bo-torg.